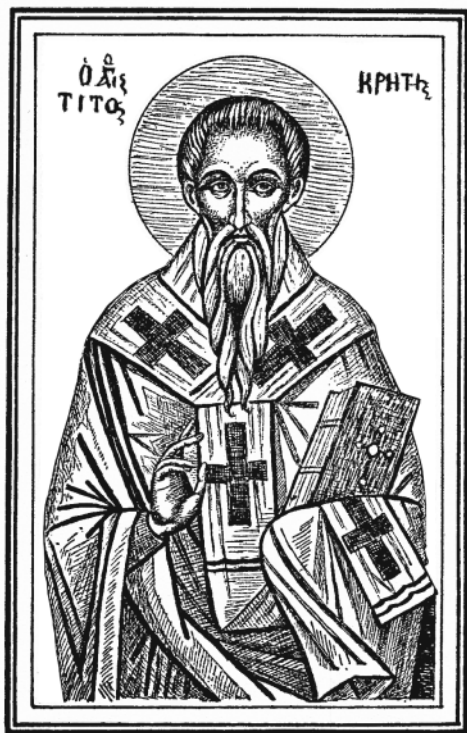

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ

ΕΠΙΣΗΜΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΑΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ, ΤΕΥΧΟΣ 50, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2021

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟΝ

εἰς τήν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα
τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην

Χ.Χ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΝ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΑΚΗΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙ
ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΕΤΩΝ (1991-2021)

ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ (22 Ὀκτωβρίου 1991)
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΘΡΟΝΙΣΕΩΣ (2 Νοεμβρίου 1991)

Ὁ Λόγος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου γιά τήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης

Δρ Κωνσταντῖνος Β. Ζορμπᾶς, Θεολόγος-Κοινωνιολόγος,
Γενικός Διευθυντής τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης,
Ἄρχων Ἱερομνήμων τῆς Ἀ.τ.Χ.Μ.Ἐ.

Ἡ προσωπικότητα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Γεννήθηκε στήν Ἱμβρο τὸ 1940 καὶ σπούδασε στὸ Ζωγράφειο καὶ ἐν συνεχείᾳ στήν Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης, ἀπὸ ὅπου ἀπεφοίτησε τὸ 1961, ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον χειροτονήθηκε Διάκονος. Ἐπιστρέφοντας τὸ 1968 στήν Κωνσταντινούπολη, μετὰ ἀπὸ τὶς μεταπτυχιακὲς του σπουδές, διορίζεται Βοηθὸς Σχολάρχου στήν Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης καὶ τὸ ἐπόμενο ἔτος χειροτονεῖται Πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν Γέροντά του Μητροπολίτη Χαλκηδόνος Μελίτωνα. Λίγους μῆνες ἀργότερα χειροτετήθηκε Ἀρχιμανδρίτης ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη Ἀθηναγόρα. Ἡ Μεγάλὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία τὸν προόριζε νὰ διδάξει ὡς Καθηγητὴς τὸ μάθημα «Ἀνατολικὸ Κανονικὸ Δίκαιο» στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης, ἀλλὰ ἡ ἀναστολή τῆς λειτουργίας της τὸ 1971 ματαίωσε αὐτὴν τὴν προοπτικὴ¹.

Τὸ στάδιο ποὺ ἀνοιγόταν πλέον εὐρὺ καὶ ἐλπιδοφόρο μπροστὰ στὸ νέο Ἀρχιμανδρίτη Βαρθολομαῖο ἦταν αὐτὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας. Ὃταν τὸ 1972 ἐξελέγη Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ μακαριστὸς Δημήτριος, ὁ Βαρθολομαῖος ἀνέλαβε ὡς Διευθυντὴς τοῦ ἰδιαίτερου Γραφείου του καὶ τὴ θέση αὐτὴ τὴ διατήρησε γιὰ δεκαοκτὼ περίπου ἔτη².

Τὴν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1973 προήχθη σὲ Μητροπολίτη Φιλαδελφείας καὶ δεκαεπτὰ ἔτη ἀργότερα, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Γέροντά του Μητροπολίτη Χαλκηδόνος Μελίτωνα, ἐξελέγη παμψηφεὶ διάδοχός του, τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1990. Ἡ ἀνάρρησή του στὸν ὑψηλὸ θρόνο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τῆς Ἀγάπης κυροῦ Δημητρίου³ ἔγινε ὅταν ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Ἐνδημοῦσα Σύνοδος τὸν ἐξέλεξε παμψηφεὶ νέο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, 270^ο Ἐπίσκοπο τῆς Βασιλίδος τῶν Πόλεων.

¹ Εὐάγγελου Μπόντα, *Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βαρθολομαῖος: Ἀπὸ τὴ Χάλκη στὸ Φανάρι*, ἐκδ. Ἰανός, Ἀθήνα 2010.

² Θεοχάρη Ἐ. Δετοράκη, *Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βαρθολομαῖος Α΄ καὶ τὸ ἔργο του*, στὸ Ἰ. Μ. Χατζηφώτη, *Φανάρι - Κρήτη: Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βαρθολομαῖος στὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης* (9-22 Νοεμβρίου 1992), ἐκδ. Μίλητος, Ἀθήνα 1988, σσ. 35-37.

³ Βλπ. γιὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ Ἀθηναγόρου καὶ τοῦ Δημητρίου τὰ σχετικὰ Συνέ-

Ἡ ἐκλογή ἦταν ἀπὸ ὅλους ἀναμενόμενη, γιατί ἤδη ὁ Γέρων Χαλκηδόνος Βαρθολομαῖος εἶχε δοκιμασθεῖ «ὡς χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ»⁴. Κατὰ τὴν περίοδο τῆς διακονίας ὡς Μητροπολίτης Φιλαδελφείας καὶ ὡς Διευθυντῆς τοῦ ἰδιαίτερου Πατριαρχικοῦ Γραφείου ἀνέπτυξε ἀξιοθαύμαστη καὶ πολὺ-πλευρῇ δράση.

Συνοδικὸς ἀπὸ τὸ 1974, εἶχε τὴν εὐθύνη καὶ τὴν Προεδρία πολλῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὅπως τῆς Οἰκονομικῆς, τῆς Ἐφορείας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος τῆς Χάλκης, τῆς Κανονικῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων Ζητημάτων, τῆς Ἐπιτροπῆς Διαχριστιανικῶν Ζητημάτων, τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Διαλόγου μετὰ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Διαλόγου μετὰ τῶν Προχαλκηδονίων Ἐκκλησιῶν κ.ἄ. Ὑπῆρξε ἰδρυτικὸ μέλος τῆς «Ἐταιρείας τοῦ Δικαίου τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν» καὶ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ Τάξις» τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, τῆς ὁποίας ὑπῆρξε καὶ Ἀντιπρόεδρος γιὰ μία ὀκταετία (1983-1991). Εἶναι, ἐπίσης, Ἐπίτιμο μέλος τοῦ ἐν Βιέννῃ Ἰδρύματος «Pro Oriente», πολλῶν ἄλλων Ἐπιτροπῶν, ἀλλὰ καὶ Ἐταῖρος τῆς Ὁρθόδοξου Ἀκαδημίας Κρήτης, ὅπως θὰ δοῦμε παρακάτω.

Ὁ μακαριστὸς Κισάμου καὶ Σελίνου κυρὸς Εἰρηναῖος, καλωσορίζοντάς τον στὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης, τὸν Νοέμβριον τοῦ 1992, τόνισε τὰ ἑξῆς γιὰ τὴν προσωπικότητά του: «Ὁ σημερινὸς Προκαθήμενος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ νέος κατὰ τὴν ἡλικία εἶναι καὶ τεκμήρια τῶν πνευματικῶν καὶ ἡγετικῶν του χαρισμάτων ὑπάρχουν πολλὰ. Εἶναι γνωστὴ καὶ οἰκουμενικὰ ὁμολογημένη ἡ ἀκτινοβολία του τόσο ἀπὸ τὴν ἀρχιερατεία του ὡς Μητροπολίτου Φιλαδελφείας καὶ στενοῦ συνεργάτου τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Δημητρίου Α΄, ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν παρουσία καὶ δράση του σὲ πανορθόδοξα καὶ παγκριστιανικὰ συνέδρια καὶ ἄλλα σημαντικὰ ἐκκλησιαστικὰ γεγονότα»⁵.

δρια στὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης: α) Ἡμερίδα μὲ θέμα τὸ ἱστορικὸ γεγονὸς τῆς παρουσίας τοῦ ἀοιδίου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου στὴν Κρήτη καὶ τὴ συμβολή του στὴν πορεία τῶν θεολογικῶν διαλόγων, μὲ ἀφορμὴ τὴν ἐπέτειο τῶν πενήντα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐπισήμου ἐπισκέψεώς του στὴ Μεγαλόνησο, 19 Ὀκτωβρίου 2013 καὶ β) Διήμερο Συνέδριο, μὲ θέμα: «Πατριάρχης Δημήτριος Α΄: Ἀγῆρως Μνήμη», 22-23 Νοεμβρίου 2014.

⁴ Σοφία Σολομώντος, 3:6.

⁵ Ἀλέξ. Παπαδερῶ, Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης. Ἡ πρώτη εἰκοσαετία καὶ ἡ ἀνακήρυξη τοῦ Φιλαδελφείου Βαρθολομαίου εἰς Ἐταῖρον τοῦ Ἰδρύματος, ἐκδ. Τέρτιος, Κατερίνη 1992, σσ. 7-8. Γιὰ τὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης βλ. ἐπίσης Ἀλέξ. Παπαδερῶ, *Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία* 12(1968)873-877. Πρβλ. Κων. Β. Ζορμπά, *Ἐκκλησιολογικὲς Διαστάσεις τοῦ ἔργου τῆς Ὁρθόδοξου Ἀκαδημίας Κρήτης* (ΟΑΚ), στὸν Τόμο *Διακονία, Διάλογος, Καταλλαγή*, ἐκδ. Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης, Χανιά 2018, σσ. 217-248 καὶ τοῦ ἰδίου, Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης: Πενήντα χρόνια προσφορᾶς στὴν Κρήτη, *Περιοδικὸ Ἐν Χανίοις*, Τόμος 13^{ος}, Χανιά 2019, σσ. 51-64.

Συγχαίρουμε και εύχαριστούμε τη Συνοδική Έπιτροπή Έποπτείας Έκδόσεως του Έπισήμου Δελτίου «Άποστόλος Τίτος» της Ίερās Έπαρχιακής Συνόδου της Έκκλησίας της Κρήτης⁶ και συγκεκριμένα τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Άρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου Άνδρέα (Έπιστολή, 10 Ίουνίου 2021), όπως συμμετάσχουμε με έπιστημονικό κείμενο στον ειδικό αφιερωματικό Τόμο του «Άποστόλου Τίτου», για να τιμήσει τον Οικουμενικό Πατριάρχη μας για τα 60 έτη από την εις διάκονον χειροτονία του στην αγαπημένη του Ίμβρο (13 Αύγουςτου 1961) και τα 30 έτη εύκλεους Πατριαρχίας του⁷.

Οί σκέψεις που ακολουθούν είναι ένα μικρό αφιέρωμα προς τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο Α΄, ικανότατο φορέα του οικουμενικού πνεύματος του Φαναρίου, ο οποίος, με την έμφαση που δίδει στη διαλεκτική και διαλογική προσέγγιση της πραγματικότητας, με τις ποικίλες ποιμαντικές πρωτοβουλίες του, λειτουργεί ένωτικά και υπερβαίνει τους διχασμούς και τις διαιρέσεις. Με τη σύγκληση δέ της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Όρθοδόξου Έκκλησίας ενισχύθηκε ή ένότητα της Όρθοδο-

⁶ Βέβαια πλείστα θα μπορούσαν να γραφούν και για τη σχέση του Ίδρύματος με την Έκκλησία της Κρήτης, αλλά αυτό αποτελεί αντικείμενο άλλης μελέτης. Σε ό,τι αφορά την Έκκλησία της Κρήτης κάνουμε μία μικρή αναφορά στο πρόσωπο του νυν Άρχιεπισκόπου Κρήτης Ειρηναίου, ο οποίος στηρίξε από την αρχή το έργο του Ίδρύματος και μάλιστα ως Μητροπολίτης Κυδωνίας και Άποκωρώνου, μέλος της Ίερās Έπαρχιακής Συνόδου της Έκκλησίας της Κρήτης. Με την από 9 Ίανουαρίου 2007 έπιστολή του Σεβασμιωτάτου Άρχιεπισκόπου Κρήτης Ειρηναίου προς το Διοικητικό Συμβούλιο, υποβάλλει την παραίτησή του και εκφράζει τις εύχαριστίες του για την επί πολλά έτη συμμετοχή του στο Συμβούλιο και τις ευχές του προς τον νέον Πρόεδρον και τα μέλη του Συμβουλίου για τη συνέχιση του έργου του Ίδρύματος. Ο νυν Άρχιεπίσκοπος Κρήτης Ειρηναίος υπηρέτησε πράγματι επί μακρά σειρά έτών στο Συμβούλιο, ως εκπρόσωπος της Ίερās Έπαρχιακής Συνόδου και εξέπροσώπησε την Άκαδημία επί σειρά έτών σε διάφορες άποστολές, μάλιστα δέ στο Συμβούλιο του Συνδέσμου των Χριστιανικών Άκαδημιών της Εύρώπης. Πολύτιμη υπήρξε, εξάλλου, ή βοήθειά του προς το Ίδρυμα ήδη από τα πρώτα έτη της οικόδόμησης και της λειτουργίας του όποτε υπηρέτοϋσε ως Πρωτοσύγκελλος της Ίερās Μητροπόλεως Κισάμου και Σελίνου. Βλπ. περισσότερα στα Πρακτικά ρκζ΄/27-01-2007 Συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου, 399Α. Επίσης με την ρπγ΄/25-02-2017 άπόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Άκαδημίας ο ίδιος άνακηρύχθηκε Έταίρος της Άκαδημίας. Βλπ. *Διάλογοι Καταλλαγής*, 9(2017)9.

⁷ Τα της ίδρύσεως της Όρθοδόξου Άκαδημίας Κρήτης και τη σχέση του Ίδρύματος με τα του Οικουμενικού Πατριαρχείου θα καλυφθούν από τον Δρα Άλέξανδρο Παπαδερό, συνιδρητή και πρώην Γενικό Διευθυντή, ο οποίος με «*αΐσθημα εύθύνης έναντι του μέλλοντος του Ίδρύματος και προς διευκόλυνση του Συμβουλίου για την επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών*» υπέβαλε την παραίτησή του από τη θέση του Γενικού Διευθυντού. Βλπ. Πρακτικά ρλγ΄/28-05-2008.

ξίας, προωθήθηκε ο διάλογος μεταξύ των Ὁρθόδοξων, ὥστε νὰ προσεγγιστοῦν μὲ σύγχρονο τρόπο, μέσα στὸ πνεῦμα τῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐνότητος, τὰ νέα ποιμαντικά προβλήματα ποὺ διαρκῶς προκύπτουν καὶ χρῆζουν ἄμεσης προσοχῆς, ἰδίως προβλήματα ποὺ δὲν ὑπῆρχαν παλαιότερα.

* * *

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βαρθολομαῖος.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης, μαζί μὲ τὰ Παραρτήματα αὐτῆς, τὸ Εὐρωμεσογειακὸ Κέντρο Νεότητος⁸ καὶ τὸ Ἰνστιτοῦτο Θεολογίας καὶ Οἰκολογίας⁹, ἀποτελεῖ Κοινωφελὲς Ὁρησκευτικὸ Καθίδρυμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ λειτουργεῖ ὡς πρὸς τὸ νομικὸ καθεστῶς σύμφωνα πρὸς τὸν Ὁργανισμό καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους. Ὡς πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴ ὑπόσταση καὶ ἀποστολὴ τῆς, τηρεῖ τὴν κανονικὴ τῆς ἀναφορά, τόσο πρὸς τὴν οἰκεία Ἱερὰ Μητρόπολη Κισάμου καὶ Σελίνου, ὅσον καὶ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο. Τὸ ἔργο τοῦ Ἰδρύματος, μέσα ἀπὸ τὸν διάλογο, ἔχει καίριες συνέπειες γιὰ τὴν ἀποστολή, τὴ μαρτυρία καὶ τὴν ἱστορικὴ πορεία τῆς Ἐκκλησίας στὸν μεταβαλλόμενο κόσμον μας¹⁰.

⁸ «Ἡ πρόοδος αὕτη, πέραν τῶν συνεδρίων, ἐκφράζεται διὰ δύο νέων προσπαθειῶν. Πρόκειται περὶ τοῦ ἐτοιμαζομένου εἰς ιδιόκτητον χώρον Εὐρωμεσογειακοῦ Κέντρου Νεότητος, τὸ ὁποῖον ἐπεσκέφθην σήμερον καὶ τὸ ὁποῖον, ὡς Παράρτημα τῆς Ἀκαδημίας, θὰ διακονήσῃ τὴν νεότητα τῆς Ἑλλάδος καὶ θὰ διευκολύνῃ τὴν ἐπικοινωνίαν αὐτῆς μετὰ τῶν νέων τοῦ ὑπολοίπου εὐρωπαϊκοῦ χώρου. Ἡ δευτέρα προσπάθεια ἀφορᾷ εἰς τὴν ἰδρύσιν καὶ λειτουργίαν ἐδῶ, εἰς τὸν χώρον τῆς Ἀκαδημίας, εἰς θεμελιωθὲν καὶ οἰκοδομούμενον κτήριο, ἐπιστημονικοῦ κέντρου Οἰκολογίας, ἐν τῷ ὁποίῳ εἰς περαιτέρω ἀξιοποίησιν καὶ ὑλοποίησιν τῶν σχετικῶν πρωτοβουλιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, θὰ μελετῶνται τὰ σχετικὰ προβλήματα ὑπὸ ἐιδικῶν ἐρευνητῶν τοῦ Πολυτεχνείου Κρήτης, ἀλλὰ καὶ αἱ δυνατότητες τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐπίλυσιν αὐτῶν ὑπὸ ἐιδικῶν θεολόγων μελετητῶν». Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν ἀντιφώνηση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου Α' κατὰ τὴν φύτευση ἐλιάς στὸν αὐλεῖο χώρο τοῦ Εὐρωμεσογειακοῦ Κέντρου Νεότητος στίς 20 Νοεμβρίου 1992.

⁹ Βλπ. τὰ Μηνύματα στοὺς Τόμους τῶν Πρακτικῶν τῶν οἰκολογικῶν δραστηριοτήτων τοῦ Ἰδρύματος “Ecological Theology and Environmental Ethics (ECOTHEE)”, ἐκδ. Ἰνστιτοῦτο Θεολογίας καὶ Οἰκολογίας – Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης ἀπὸ τὸ 2010 μέχρι σήμερον.

¹⁰ Ὁ Καθηγητὴς Γρηγόριος Λαρεντζάκης σημειώνει τὰ ἑξῆς: «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία εἶναι Ἰδρυμα ποὺ σέβεται τὴν Ὁρθόδοξο Παράδοση, ἐλπιδοφόρο γιὰ τίς νέες προκλήσεις καὶ εὐθύνες στὴν Ἐκκλησία μας, στὴν κοινωνία μας καὶ σὲ ὅλοκληρον τὸν Χριστιανικὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ Ἰδρυμα ὑπόπτο γιὰ τοὺς αὐτοαναδεικνυόμενους ἰσχυροὺς τοῦ μονολόγου καὶ τῶν διαταγῶν, στίς δύσκολες πολιτικὲς συγκυρίες τῆς Χώρας μας, καὶ γιὰ τοὺς “ζηλωτὲς μὴ κατ’ ἐπίγνωσιν” στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως ἀναφέρει ὁ Ἅγιος Νεκτάριος τοὺς ἀποκατακριζομένους “φρουροὺς τῶν πατρικῶν παραδόσεων”, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν ὑπεροψία τῆς εὐσεβείας θέλουν τὴν Ἐκκλησία μας ἀπλησίαστο φρούριον καὶ ἀπόρητο, χωρὶς παράθυρα

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης διακονεῖ ἀπὸ τὸ 1968, γιὰ πενήντα καὶ πλέον συναπτά ἔτη, τῇ χριστιανικῇ οἰκουμένη καὶ συμβάλλει κατὰ δύναμη στὴν κοινὴ προσπάθεια γιὰ τὴν καταλλαγὴ μεταξὺ τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ τὴν ἀντικατάσταση τῆς ἐνότητάς τους, τόσον ἀναγκαίας γιὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ πνευματικὴ καὶ κοινωνικὴ διακονία τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ὁλόκληρης τῆς ἀνθρωπότητος¹¹.

Εἶναι ἓνας θεσμὸς ποὺ δοκιμάστηκε καὶ καταξιώθηκε μέσα ἀπὸ τὰ 2660 Συνέδρια (τέλος Ἰουλίου 2021), ἀλλὰ καὶ ἄλλες ποικίλες ἐκκλησιαστικές, ἐκπαιδευτικές, ἐπιστημονικὲς κ.ἄ. δραστηριότητες ποὺ ἔγιναν μέχρι σήμερα, καὶ δόθηκε μία μαρτυρία εἰρήνης, διαχριστιανικῆς καταλλαγῆς καὶ συνεργασίας, διαθρησκευτικοῦ διαλόγου καὶ ὑπερβάσεως προκαταλήψεων, παρεξηγήσεων καὶ ἀγνοίας. Ἀκόμη δόθηκε μία μαρτυρία μετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας στὰ μεγάλα σύγχρονα κοινωνικὰ προβλήματα καὶ μερίμνησε γιὰ τὴν κοινωνικὴ, οἰκονομικὴ καὶ πολιτιστικὴ ἀνάπτυξη τοῦ τόπου, καθὼς καὶ γιὰ τὴν ἄνοδο τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου μὲ παράλληλη ἀνάπτυξη πραγματικῆς ζωῆς. Τὰ Συνέδρια, πέραν τῆς προαγωγῆς τῆς ἐπιστήμης, στὴν ὁποία ἀσφαλῶς συνέβαλαν, καὶ στὴν καλλιέργεια διαπροσωπικῶν σχέσεων, οἱ ὁποῖες προάγουν τὴν ἀμοιβαία κατανόηση καὶ ἐκτίμηση μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν λαῶν, βοηθοῦν τὸν ἀμοιβαῖο ἐμπλουτισμὸ μέσω τῆς ἀνταλλαγῆς σκέψεων, ἐμπειριῶν καὶ ὁραματισμῶν καὶ ἐπομένως, μὲ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, συμβάλλουν καὶ στὴν ἐδραίωση τῆς εἰρήνης στὸν ἀνήσυχο κόσμο μας¹².

Γιὰ τὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης, ὡς ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα, σεμνύνεται ἡ Μητέρα Ἐκκλησία, ἔτσι καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὴν πλευρά του καυχᾶται καὶ ἐνισχύεται ἔχοντας πνευματικὸ πατέρα καὶ προστάτη του τὸν ἐκάστοτε

καὶ φεγγίτες, κλειστὸ γκέττο, μακριὰ ἀπὸ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο καὶ τὴ συνεχῶς μεταβαλλόμενη κοινωνία», στὸ Ἡ Κρήτη τιμᾷ τὸν Ἀλέξανδρο Κ. Παπαδερό, Φιλολογικὸς Σύλλογος ὁ Χρυσόστομος, Χανιά 2011, σ. 39.

¹¹ Στὴν Προσφώνησή του ὁ Κισάμου καὶ Σελίνου Εἰρηναῖος, Πρόεδρος τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ.κ. Βαρθολομαῖο Α΄, τὸν Νοέμβριο τοῦ 1992, εἶπε τὰ ἑξῆς: «Ἐτσι λοιπὸν ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης δὲν εἶναι ἓνα κοινὸ ἐκπαιδευτικὸ Ἰδρυμα, οὔτε χῶρος συνηθισμένων συνεδρίων. Εἶναι ἓνα βῆμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἰδιαίτερα ἡ Ὁρθοδοξία, μιλεῖ καὶ διαλέγεται μὲ τὸν κόσμον, πάντα μέσα στὸ φῶς τῆς ἑλληνορθόδοξης παράδοσης. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης διαλέγεται ἰδιαίτερα μὲ τὸν ἑλληνικὸ ὀρθόδοξο λαὸ στὸν ἑλληνικὸ χῶρον, εὐρύτερα μὲ τὸν ἄνθρωπο τῆς οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλὰ καὶ τῆς οἰκουμενικῆς χριστιανοσύνης. Γι' αὐτὸ καὶ τελεῖ ὑπὸ τὴν πνευματικὴ προστασία τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου, διακονεῖ κατὰ καιροὺς τοὺς θεολογικοὺς καὶ οἰκουμενικοὺς Διαλόγους καὶ λαμπρύνεται ἡ ἴδια ἀπὸ τὴν ἀκτινοβολία τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Θρόνου, κατ' ἐξοχὴν φύλακα τῶν παραδόσεων τοῦ Γένους καὶ τῆς οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας».

¹² Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης. Μητροπολίτης Εἰρηναῖος Γαλανάκης: *Μεταμορφώνοντας τὸν κόσμον. Λόγοι καὶ Διάλογοι*, ἐκδ. Ἀκρίτας, Ἰούνιος 2021.

Οίκουμενικὸ Πατριάρχῃ. Ὁ Παναγιώτατος ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς ἐνθρόνισής του ἐπέσῃμανε ὅτι πρέπει νὰ «ἐνισχύσωμεν καὶ ἀξιοποιήσωμεν καλλίτερον τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ Πατριαρχιαρχικὸν Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν, τὸ ἐν Σαμπεζῷ Ὁρθόδοξον Κέντρον τοῦ Οίκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὴν ἐν Χαλκιδικῇ Ἱερὰν Μονὴν Ἀγίας Ἀνασταστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης [...]»¹³. Ἐθεσε ἀμέσως τὸ Ἰδρυμα, μὲ τὴν ἐμπειρία του, στὴ διάθεσιν καὶ τὴ διακονία τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴ διοργάνωσιν τοπικῶν, πανελλαδικῶν καὶ ἄλλων συνεδρίων ἐκκλησιαστικοῦ περιεχομένου.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἀνοίξε τις πύλες της, συνοδοιπορεῖ μετὰ τοῦ Οίκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὸ μεγάλο ἀνοιγμα ποὺ ἔκανε πρὸς τις ἄλλες Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες καὶ πρὸς τὸν κόσμον ὁ αἰοίδιμος Πατριάρχης Ἀθηναγόρας στὴν προσπάθειά του νὰ ἐγκαινιάσει, σύμφωνα μὲ τις ἀπαιτήσεις καὶ τις ὑπαγορεύσεις τῆς ἐποχῆς του, ἕναν διάλογο μὲ τις Ἐκκλησίες καὶ μὲ τὸν κοσμοδιάλογο, ὅχι μόνο τῆς Ἐκκλησίας του, τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τῆς Ὁρθοδοξίας, σὲ ἀρμονικὴ συνεργασία μὲ τοὺς Προκαθημένους τῶν κατὰ τόπους ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν¹⁴.

Σήμερα ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης μὲ τὸν Νόμον 4610/2019 προήχθη σὲ Ἐρευνητικὸ Κέντρο. Ὅλα αὐτὰ τὰ πενήντα καὶ πλέον ἔτη λειτουργίας της ἔθεσε ὡς κύριον στόχον τῆς ἐργασίας της τὴ συμμετοχὴ της στὸν διάλογο καὶ ὡς διακονία πρὸς τὸν πλησίον μὲ τὴν ὑποστήριξιν τῆς καταλλαγῆς ἀνάμεσα

¹³ Περιοδικὸ Ἐκκλησία, 17(1991)613. Πρβλ. «Ἐκλογὴ καὶ ἐνθρόνισιν τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος νέου Οίκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου τοῦ Α΄», Περιοδικὸ Ἐνημέρωσις, Δελτίον Οίκουμενικῆς Ἐπικαιρότητας, Ζ-1991/11, σσ. 2-5. Ἡλία Οἰκονόμου, *Τὸ Οίκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἐνῶπιον τῆς τρίτης χιλιετίας*, Ἀθήνα 1994, σ. 16 ἐξ. καὶ τὸ θεολογικὸ ἐπίμετρο τοῦ Ἐπισκόπου Διοκλείας Καλλίστου Ware, στὸ Περιοδικὸ *Συνάντησις*, Ἀθήνα 1994, σ. 312.

¹⁴ Κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἀνακηρύξεως του εἰς Ἑταῖρον τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης (10 Νοεμβρίου 1988) εἶχε ὑπογραμμίσει τότε ὅτι: «Τὸ ἔργον τῆς Ἀκαδημίας ἐντάσσεται μέσα στὰ πλαίσια τοῦ ἔργου καὶ τῆς δραστηριότητος τῆς Ὁρθοδοξίας γενικῶς καὶ τοῦ Οίκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰδικώτερα, ποὺ δὲν περιορίζεται στὰ καθαρῶς θρησκευτικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ ἢ καὶ τὰ εὐρύτερα πνευματικὰ θέματα, ἀλλὰ βλέπει τὸν ἄνθρωπον ὡς ὁλοκληρωμένην ψυχοσωματικὴν ὄντοτητα καὶ τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας ὡς θεανδρικὸν καὶ ἐπομένως ὡς καλύπτον ὅλες τις πτυχὲς τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου στὴ γῆ καὶ στὸν οὐρανόν, ἀπὸ τῆς γῆς πρὸς τὸν οὐρανόν»¹. Καὶ εἶχε προσθέσει, ὅτι μὲ τὰ Συνέδρια τῆς Ἀκαδημίας δίδεται μία «μαρτυρία μετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας στὰ μεγάλα σύγχρονα κοινωνικὰ προβλήματα καὶ εἰδικῆς μερίμνης της γιὰ τὴν κοινωνικὴν, οἰκονομικὴν καὶ πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου, μερίμνης γιὰ τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου μὲ παράλληλην ἀνάπτυξιν πραγματικῆς ποιότητος ζωῆς». Βλπ. Προσφωνήσις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ.κ. Βαρθολομαίου κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἀνακηρύξεως αὐτοῦ εἰς Ἑταῖρον τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, στὸ Ἀλεξάνδρου Κ. Παπαδερῶ, *Ἡ πρώτη εἰκοσαετία καὶ ἡ ἀνακήρυξιν τοῦ Φιλαδελφείας Βαρθολομαίου εἰς Ἑταῖρον τοῦ Ἰδρύματος*, ὅπ. παρ., σ. 31.

σὲ συγκρουόμενες καταστάσεις, πάνω σὲ θέματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὴν κοινωνία μας γενικότερα. Ἡ συμμετοχὴ αὐτὴ πραγματοποιήθηκε ἄλλοτε μὲ γραπτὴ ἢ προφορικὴ παρέμβαση σὲ συζητήσεις προβληματισμοῦ, Σεμινάρια ἢ Συνέδρια, ἄλλοτε μὲ τὴ διοργάνωση ἐνημερωτικῶν συναντήσεων ἢ μὲ τὴν ἐπιμέλεια δημοσιευμάτων γύρω ἀπὸ ἐπικαίρα θέματα. Παρακολουθώντας τις κοινωνικὲς ἐξελίξεις, ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης ἔλαβε ποικίλες πρωτοβουλίες νὰ προσκαλέσει διάσημους καὶ καταξιωμένους ἐπιστήμονες ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικόν, σημαντικὲς φωνὲς τῆς διανοήσεως, ποὺ συμμετέχουν ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια στὸν κοινωνικὸν προβληματισμό, νὰ τοποθετηθοῦν, ὁ καθένας ἀπὸ τὴν πλευρὰ του, πάνω σὲ καυτὰ προβλήματα ποὺ ταλανίζουν τὴν κοινωνία, δημιουργώντας ἕναν τόπο συναντήσεως διαφόρων πολιτισμῶν, ιδεῶν καὶ ἀντιλήψεων.

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν ἀνέπτυξε ἕναν ὑπεύθυνο διάλογο πρὸς κάθε κατεύθυνση χωρὶς προκαταλήψεις καὶ διακρίσεις. Ἐναν διάλογο, βέβαια, ποὺ δὲν ἐξαντλεῖται στὴ διαλεκτικὴ ἀντιπαράθεση. Σέβεται τὸν ἀνθρώπινο λόγο καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸν ἀντιπαρατάσσει στὸ ἐκάστοτε παράλογο τῶν καιρῶν. Γνωρίζει, ὅμως, ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης τόσο τὰ ὅρια τοῦ ἀνθρώπινου λόγου, ὅσο καὶ τοὺς κινδύνους ποὺ διατρέχει, ὅταν αὐτονομεῖται ἀπὸ τὸν ἐνανθρωπίσαντα Λόγο τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι «*ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή*»¹⁵.

Τὸ 2005, σὲ ἡλικία 94 ἐτῶν, ὁ Μητροπολίτης Εἰρηναῖος ὑποβάλλει τὴν παραίτησή του λόγω τοῦ προκεχωρημένου τῆς ἡλικίας του. Στὶς 23 Αὐγούστου 2005, ἡμέρα τῶν ὀνομαστηρίων του, ἀποχαιρετᾷ τὸν κληρὸ καὶ τὸν λαὸ τῆς ἀγαπημένης του Μητρόπολης καὶ μέσα σὲ συγκλονιστικὲς ἐκδηλώσεις ἀγάπης καὶ βαθυτάτου σεβασμοῦ τοῦ ποιμνίου του ἀποσύρεται γιὰ περισυλλογὴ καὶ μελέτη κοντὰ στὴ θαλπωρὴ τῶν οἰκείων του.

Τὴ δύσκολη αὐτὴ μεταβατικὴ περίοδο τὴν ἀναγνωρίζει καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κισιάμου καὶ Σελίνου Ἀμφιλόχιος, νῦν Πρόεδρος τοῦ Ἰδρύματος καὶ ἀποδέχεται ὅτι κληρονομεῖ «*[...] μία σοβαρὴ, πρότυπη καὶ δυναμικὴ ποιμαντορία τοῦ πνευματικοῦ μας πατέρα Γέροντος πρώην Μητροπολίτου Κισιάμου καὶ Σελίνου Εἰρηναίου, ὁ ὁποῖος οἰκοδόμησε ψυχές, ἔκτισε ναοὺς, ἵδρυσε Ἰδρύματα, πρωτοστάτησε σὲ κινητοποιήσεις, ἡγήθηκε σὲ λαϊκὰ αἰτήματα, ἵδρυσε Ἐταιρεῖες, ἔγραψε, συζήτησε, κήρυξε, εὐλόγησε, προσευχήθηκε καὶ ἄφησε ζωντανὸ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου καὶ ζεστὴ τὴ σχέση μας μὲ τὴν Ἐκκλησία Του. Καρποὶ ὠριμοὶ στὰ βαρυφορτωμένα κλαδιά, τὰ στάχυα μεστωμένα, ἡ γῆ ποτισμένη, οἱ ψυχὲς ἀναπαυμένες, ἡ σοδεῖα πλούσια ποὺ τὴν κρατᾷ στὰ χέρια μου σὰν πολύτιμο μαργαριτάρι, ἀκριβὸ θησαυρό.*

¹⁵ Ἰωάν., 14:6.

Ὅλα αὐτὰ θὰ μοῦ εἶναι τὸ ζεστὸ καταφύγιο στὶς παγωμένες κι ὀλομόναχες χειμωνιάτικες νύχτες ποὺ θὰ ἔλθουν στὴν ποιμαντορικὴ μου διακονία [...]

¹⁶. Πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνση ὁμίλησε καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Παναγιωτάτου ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Πέτρας καὶ Χερρονήσου κυρὸς Νεκτάριος.

Ἡ νέα περίοδος, ὑπῆρξε ταυτοχρόνως μεταβατικὴ καὶ γιὰ τὸ Ἱδρυμα. Στὶς 7 Αὐγούστου τοῦ 2006, κατὰ τὴ Συνεδρία τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, ὁ μέχρι τότε Πρόεδρος αὐτῆς Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης πρώην Κισάμου καὶ Σελίνου Εἰρηναῖος ἀνακοινώνει στὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τὴν ἐπιθυμία του νὰ ἀποχωρήσει ἀπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Ἰδρύματος, προκειμένου νὰ καταλάβει αὐτὴ τὴ θέση, αὐτοδικαίως, ὁ διάδοχός του καὶ νὰ ἀναλάβει τὶς εὐθύνες τῆς θέσεως αὐτῆς. Ὁ πολὺς Ἐπίσκοπος ἐπέμεινε στὴν ἀπόφασή του καὶ ὑπέγραψε τὸ ἔγγραφο τῆς παραιτήσεώς του ἐνώπιον τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀκαδημίας. Στὴ συνέχεια, ὁ παριστάμενος στὴ συνεδρία Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κισάμου καὶ Σελίνου Ἀμφιλόχιος δηλώνει ὅτι ἀποδέχεται τὴ θέση τοῦ Προέδρου καὶ ἀναλαμβάνει τὰ συναφῆ καθήκοντα μὲ βαθὺτατο σεβασμὸ, αἰσθανόμενος εὐχαριστία πρὸς τὸν προκάτοχό του καὶ ἔχοντας συναίσθηση τῶν μεγάλων εὐθυνῶν τῆς νέας αὐτῆς θέσεως¹⁷.

Βλέποντας μακριὰ καὶ προφητικὰ θὰ λέγαμε, σημειώνει ὅτι «τὸ κάλεσμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης ἐξαπλώνεται εἰς τὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης, εἰς κάθε ἄνθρωπο καλῆς θελήσεως. Δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰ στενὰ ὅρια τῆς Μητροπόλεώς μας ἢ τῆς μεγαλονήσου Κρήτης· δὲν ἀναφέρεται ἀποκλειστικὰ εἰς τὰ πρόσωπα τοῦ εὐαγοῦς Κλήρου, ἢ ἐνδυνάμωση καὶ ἐπιμόρφωση τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ ἀπὸ τοὺς πρωταρχικοὺς σκοποὺς της, προκειμένου νὰ δίδει αὐτὸς ζῶσαν καὶ ἀκεραίαν μαρτυρίαν τοῦ Εὐαγγελίου ἐν τῷ συγχρόνῳ κόσμῳ [...]

¹⁸.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βαρθολομαῖος γιὰ τὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος Α΄ ἐπισκέφθηκε τὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης σὲ ποικίλες συνεδριακὲς δράσεις καὶ ἐκδηλώ-

¹⁶ Ἐνθρονιστήριος Λόγος, Καστέλλι, 13 Νοεμβρίου 2005. Βλπ. περισσότερα στὸν ἀφιερωματικὸ Τόμο «Μητροπολίτης Κισάμου καὶ Σελίνου Ἀμφιλόχιος: 10 χρόνια Ἀρχιερατικῆς Διακονίας καὶ Προσφορᾶς (2005-2015)», Κίσαμος 2015, σ. 33.

¹⁷ Πρακτικὰ ρκδ' /07-8-2006 τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Πρβλ. *Διάλογοι Καταλλαγῆς*, 82(2006)887.

¹⁸ Ἑορτολόγιο-Ἡμερολόγιο 2018, Ἱερὰ Μητρόπολις Κισάμου καὶ Σελίνου, σ. 11. Πρβλ. καὶ τὴν Προσφώνηση τοῦ ἰδίου στὴν ἀνακήρυξη τῶν Προκαθημένων σὲ Ἐταίρους τοῦ Ἰδρύματος, στὸ Περιοδικὸ *Χριστὸς καὶ Κόσμος*, 53(2016)47-52.

σεις της και τόνισε πολλές φορές τη μεγάλη σπουδαιότητα και προσφορά του Ίδρύματος και ιδιαίτέρως τη μέγιστη συμβολή του στην πραγματοποίηση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στis ἐγκαταστάσεις του (Ιούνιος 2016). Ἐνὸς κορυφαίου ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος ποὺ ἔθεσε τίς βάσεις γιὰ τὴν νέα πορεία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὸ μέλλον.

Κατὰ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχῃ ἡ λειτουργία τῆς Ἀκαδημίας «ἀποτελεῖ μίαν ἀκόμη ἀπόδειξιν διὰ τὸ πὼς ἡ πολιτεία τῶν Χριστιανῶν, ἡ κοινωνία τῶν πιστῶν, μὲ τὸν σπόρον τῆς πίστεως καὶ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μεταμορφώνει τοὺς θεσμούς, τὴ ζωὴν, τοὺς ἀνθρώπους ἐνὸς τόπου, κράτους καὶ ὅλου τοῦ κόσμου. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ μήτρα, ἡ ὁποία ἀναγεννᾷ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κόσμον, μέσα ἀπὸ τὴν εἰρηνικὴν καὶ μυστηριακὴν ζωὴν της, τὴν ἀδιάλειπτον λατρείαν καὶ τὰ παραδείγματα τῶν Ἁγίων της». Γιὰ αὐτό, σύμφωνα μὲ τὸν Παναγιώτατο, «ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης ἀποδεικνύει ὅτι ἡ μέριμνα αὐτῆς δὲν περιορίζεται εἰς τὴν προσφορὰν ἀκαδημαϊκῶν γνώσεων, ἀλλὰ συμβάλλει ἐμπράκτως εἰς τὸ ἔργον καὶ τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ εἰς τὴν ἐνότητα τῶν Ὁρθοδόξων, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καὶ τὸ πολυτιμότερον ἀγαθὸν αὐτῆς»¹⁹.

Τὸ 2009 ὁ Παναγιώτατος ἐπιλέγει τὸ Ἰδρυμα ὡς τόπο διαμονῆς γιὰ τὸν ἴδιο καὶ τὴ συνοδεία του κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐπίσκεψής του στὸ Νομὸ Χανίων ἀπὸ 6 ἕως 8 Ὀκτωβρίου 2009, ὅπου θὰ κηρύξει τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ὁλομέλειας τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ Τάξις» τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν²⁰. Παράλληλα προεδρεύει τῆς πανηγυρικῆς συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος.

Γιὰ τὸν Παναγιώτατο τὸ ἔργο καὶ ἡ δυναμικὴ τῆς Ἀκαδημίας ἀφοροῦν ὁλόκληρῃ τὴν Κρήτη καὶ ἀποτελοῦν πολύτιμη παρακαταθήκη τοῦ σεπτοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν Κέντρου. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν στὸ ἐπίσημο Δεῖπνο θὰ σημειώσει τὰ ἑξῆς: «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία εἶναι, ὅπως καὶ ἄλλοτε ἔχομεν τονίσει, τὸ καμάρι μας! Εἶναι ἡ πνευματικὴ βιτρίνα τῆς Κρήτης εἰς τὸν κόσμον τοῦ πνεύματος. ὄχι μόνον τὸν καθαρῶς ἐκκλησιαστικόν, ἀλλὰ καὶ τὸν εὐρύτερον[...]

»²¹.
Στὴν ἐπίσημη ὑποδοχὴ του μάλιστα στὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύ-

¹⁹ Χαιρετισμὸς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου Α', Προέδρου τῆς Αγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς ὅλους τοὺς Μακαριωτάτους Προκαθημένους τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῇ Ἀνακηρύξει Αὐτῶν ὡς Ἐταίρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, 24 Ἰουνίου 2016. Βλπ. *Ἐπετειακὸν Ἡμερολόγιον 2018*, σ. 51.

²⁰ Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης διαδραμάτισε σημαίνοντα ρόλο τόσο στὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν (ΠΣΕ), ὅσο καὶ στὸ Συμβούλιο Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (ΚΕΚ).

²¹ Βλπ. *Διάλογοι Καταλλαγῆς*, Ἀναδρομικὸ Τεῦχος ἔτους 2009, σ. 13.

ματος, ὁ Παναγιώτατος μίλησε ἐκτὸς κειμένου καὶ ἀφοῦ εὐχαρίστησε τοὺς συμμετέχοντες γιὰ τὸ ὅτι ὑπάρχει ἡ Ἀκαδημία, ἔκανε ἰδιαίτερη μνεία γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη πρῶην Κισάμου καὶ Σελίνου Εἰρηναίου καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδεροῦ, ἀναφέρθηκε στὸ Ἴδρυμα, τὸ ὁποῖο προσέφερε καὶ προσφέρει πολὺτιμες ὑπηρεσίες στὴν Κρήτη, στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, τὴν Ὁρθοδοξία, ἀλληλοσυμπληρώνοντας Θεολογία καὶ Ἐπιστήμη καὶ τόνισε: «Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἐστήριξε τὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία, τὴν θεωρεῖ δική του, ὑπὸ τὴν προστασίαν του, περιβάλλοντάς την μὲ ἀγάπη καὶ ἐμπιστοσύνη καὶ ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνη του πρὸς τὴν Ἱερὰ Ἐπαρχιακὴ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης γιατί στηρίζει, καὶ πρέπει νὰ στηρίζει, τὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης, τὴν ἀλληλοπεριχώρηση καὶ συνεργασία»²². Ἐπίσης, ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνη του πρὸς τὴν Ἱερὰ Μονὴ Γωνιάς γιὰ τὴν παραχώρηση τοῦ χώρου καὶ τὴ στήριξή της στὸ Ἴδρυμα καὶ εὐχαρίστησε τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο καὶ τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ τόπου καὶ τῆς Μεγαλονήσου.

Ἡ Ἀγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὴν Ἀκαδημία.

Ἡ πιὸ σημαντικὴ στιγμή τοῦ Ἰδρύματος ὑπῆρξε ἡ πραγματοποίηση τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ σημαντικὸ κομμάτι τῆς νεώτερης ἱστορίας τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἓνα ἀπὸ τὰ σημαντικότερα ἐπιτεύγματα τῆς τριακονταετοῦς ἤδη πατριαρχίας τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου Α΄. Ἄλλωστε, ἡ ἐμβάθυνση τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπανενεργοποίηση τῆς ὀρθόδοξης συνοδικῆς συνείδησης ὑπῆρξε ἓνα ἀπὸ τὰ κύρια μελήματα τοῦ Παναγιωτάτου, ὁ ὁποῖος καθιέρωσε ἤδη ἀπὸ τὸ 1992 τὶς Ἱερὲς Συνάξεις τῶν Προκαθημένων μὲ στόχο τὸ συντονισμό τῆς ὀρθόδοξης μαρτυρίας στὸν σύγχρονο κόσμο, συνέχισε καὶ ἐμπλούτισε τὸ θεσμό τῶν Συνάξεων τῆς ἀνὰ τὴν οἰκουμένη Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου, ἐπέτυχε τὴν οὐσιαστικὴ διεύρυνση τῆς σύνθεσης τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου μὲ τὴ συμμετοχή, καὶ φυσικὰ ἔδωσε δυναμικὴ ὥθηση στὸ ὅλο προσυνοδικὸ ἔργο καὶ κατόρθωσε νὰ συγκαλέσει τὴν Ἀγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδο.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, μέσα στὴ δισχιλιετὴ ἱστορικὴ πορεία της, δὲν γνωρίζει ἄλλο τρόπο γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν προκλήσεων, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐπίσημη διατύπωση τῆς ἐμπειρίας καὶ τῆς συνοδικῆς διδασκαλίας της. Ἡ Ἐγκύκλιος τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου ἀναφέρει, μεταξὺ ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν τῇ ἐνότητι καὶ καθολικότητι αὐτῆς, εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῶν Συνόδων, ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴν

²² Πρακτικὰ ρμᾶ ' /7-10-2009 Συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, σ. 341Α.

ἐν Ἱεροσολύμοις Σύνοδον (Πράξ. ιε', 5–29) ἕως τῆς σήμερον» (Εγκύκλιος, παρ. 3). Μέρος αὐτῆς τῆς πλούσιας συνοδικῆς παράδοσης ἀποτελεῖ πλέον ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Κρήτης, γιὰ τὴν προετοιμασία τῆς ὁποίας ἀπαιτήθηκαν ἀρκετὲς δεκαετίες, κοπιώδης ἐργασία, καθὼς καὶ ἀδιάκοπες διαβουλεύσεις μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, προκειμένου νὰ ἐπιτευχθοῦν συγκλίσεις τόσο ὡς πρὸς τὰ θέματα τῆς ἡμερήσιας διάταξης ὅσο καὶ ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενο τῶν τελικῶν κειμένων²³.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου πραγματοποιήθηκε μέσα σὲ λαμπρὸ κλίμα, ἡ τελετὴ ἀναγόρευσης τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν σὲ ἑταίρους τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας²⁴.

Ὁ ὑπογράφων τὴν ἐργασία αὐτὴ τονίζει πὼς «οἱ βασικὲς ἀρχὲς τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἀκαδημίας ἐκφράζονται πλήρως μέσα στὸ σημαντικό καὶ λίαν ἐπικαιρο κείμενο ποὺ ἐγκρίθηκε τὶς ἡμέρες αὐτές, μὲ τίτλο “Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῷ συγχρόνῳ κόσμῳ”. Κι αὐτὸ ἐπιτυγχάνεται μὲ τὸν διάλογο, διότι ἡ ἄρνηση τοῦ διαλέγεσθαι, ἀποτελεῖ ἐμπόδιο καὶ ἀπειλὴ γιὰ τὴ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας σήμερα. Τὸ σημαντικό αὐτὸ ἔργο τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης πέρα ἀπὸ τὴν ἄριστη συνεργασία μὲ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐπικουρεῖται καὶ ἀπὸ τὸ θεσμὸ τῶν ἑταίρων, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 12 τοῦ Ὁργανισμοῦ διοικήσεως, διαχειρίσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος». Ἐπίσης, τονίζει ὅτι «ἡ ἐκδήλωση, ἐνταγμένη στὰ πλαίσια τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὀφείλεται πρωτίστως στὴν ἀγάπη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν λοιπῶν σεπτῶν Προκαθημένων, οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν παρευρισκομένων, γνωρίζουν προσωπικὰ καὶ τιμοῦν τὴν Ἀκαδημία» [...] «σὲ ὅλα τὰ Συνέδρια ποὺ διοργανώνονται στὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης ἐπικεντρο προβληματισμοῦ εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ἡ ἱερότητα τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου του, ἡ ἀξία του καὶ ἡ ἀξιοπρέπεία του, ἀλλὰ καὶ τὸ γεγονὸς πὼς ἡ ἀνθρώπινη ὑπόσταση στὸ σύνολό της δὲν πρέπει νὰ ὑποτιμᾶται καὶ νὰ εὐτελίζεται πρὸς ὄφελος ποικίλων συμφερόντων»²⁵.

²³ Βλπ. περισσότερα στὴν ὁμιλία μας στὴ Διακοινοβουλευτικὴ Συνέλευση τῆς Ὁρθοδοξίας, μὲ τίτλο: «Τὰ κείμενα τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου: Ὁδοδείκτες γιὰ τὸ μέλλον τοῦ κόσμου» (Κρήτη 2021).

²⁴ Κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδοξίας, 24-6-2016, ἀνακηρύχθηκαν ἑταῖροι οἱ: Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Θεόδωρος, Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Θεόφιλος, Μακαριώτατος Πατριάρχης Ρουμανίας Δανιήλ, Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος, Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Ἱερώνυμος, Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας Σάββας, Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Πρέσσοβ καὶ πάσης Τσεχίας καὶ Σλοβακίας Ραστισλάβ.

²⁵ Ἡμερολόγιο Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Περιοδικὸ Διάλογοι Καταλλαγῆς, Ἑκτακτὸ Τεύχος, Ἰούνιος 2016, σ. 13.

Ἀκολουθεῖ ἡ ἀνάγνωση τῶν Πρακτικῶν καὶ ἡ ἀπόφαση ἀνακήρυξης τῶν Προκαθημένων σὲ Ἑταίρους τῆς Ἀκαδημίας. Ἀκολουθῶς, ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος Α΄, ὡς ὁ πνευματικὸς προστάτης τοῦ Ἰδρύματος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν Ἑταῖρος, ἀποδίδει τὸ χρυσὸ ἔμβλημα τοῦ Ἰδρύματος σὲ κάθε Προκαθημένο.

Στὴν ἐμβριθὴ ὁμιλία του ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος Α΄, τονίζει πὼς ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης εἶναι *«Ἰδρυμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου παγκοσμίου κύρους καὶ ἐμβέλειας καὶ διὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἐπιλέγει διὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ στοὺς χώρους τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας»*. Στὴ συνέχεια, εὐχαριστεῖ τὸν Πρόεδρο τοῦ Ἰδρύματος, Σεβασμιώτατο Κισάμου καὶ Σελίνου Ἀμφιλόχιο, τὸν Γενικὸ Διευθυντὴ τῆς, Δρα Κωνσταντῖνο Β. Ζορμπᾶ, γιὰ τὴν ἀκαταπόνητη φροντίδα προετοιμασίας τοῦ Ἰδρύματος, ὥστε νὰ ὑποδεχθεῖ καὶ νὰ φιλοξενήσει τὸ κορυφαῖο ἱστορικὸ γεγονὸς τῆς Ὁρθοδοξίας, τὴν Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδο τῆς Ὁρθοδοξίας.

Πιὸ ἀναλυτικά, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης τονίζει πὼς *«μετὰ ἰδιαιτέρας χαρᾶς καὶ συγκινήσεως χαιρετίζομεν τὴν ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης νὰ ἀποδώσει εἰς ἕκαστο πρὸς ἡμῶν τιμητικὴ διάκριση τοῦ ἐταίρου αὐτῆς, διότι πρόκειται περὶ μιᾶς διακρίσεως ἢ ὁποῖα ἀποδίδεται ἐκάστου ἀδελφοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡγέτη, ὑπὸ ἐνὸς Ἰδρύματος ταχθέντος εἰς τὴ διακονία τοῦ διαλόγου καὶ τῆς χριστιανικῆς καταλλαγῆς»*. Στὴ συνέχεια, ὁ ἴδιος συγχαίρει τοὺς τιμώμενους Προκαθημένους, καθὼς ἡ ἀναγόρευσὴ τους σὲ Ἑταίρους τῆς Ἀκαδημίας ἀποτελεῖ *«ἐνδειξη ἀναγνωρίσεως τῆς πολυτίμου προσφορᾶς ἐκάστου ἀδελφοῦ Προκαθημένου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του, ἀλλὰ καὶ στὸν διάλογο πρὸς καταλλαγὴν καὶ συμφιλίωσιν μετὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων ὅλου τοῦ κόσμου. Εἰς ἐποχὴν ἐξάρσεως τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ καὶ τῆς δεδηλωμένης εἰς ψευδὴ θρησκευτικὴ βάση τρομοκρατίας, χωρὶς βέβαια ὑποχώρηση ἀπὸ τὰς ὀρθοδόξους θέσεις μας»*.

Κατὰ τὴν ἐξέλιξη τοῦ λόγου του, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, κάνει ἐκτενὴ ἀναφορὰ στὸν σημαίνοντα ρόλο καὶ τὴ μεγάλη προσφορὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης καθὼς, ἡ ἴδια *«λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν πνευματικὴ προστασία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς ἱερότητος, Ἀδελφὲ Ἁγιε Κισάμου καὶ Σελίνου, ὡς ᾧ ὁ διαλόγος καὶ συμπνευματισμὸς μετὰ τῶν Ὁρθοδόξων, γιὰ τὴν κατὰ τὸ ἐφικτὸ διαμόρφωση ἐνιαίας θέσεως ἐπὶ τῶν συγχρόνων προβλημάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου. Μέχρι σήμερα ἡ Ἀκαδημία ἔχει δώσει πολλὰ δείγματα τοιοῦτου διαλόγου. Ἐπίσης, ἔχει δώσει ἀξιόλογα δείγματα προβολῆς τῶν ὀρθοδόξων θέσεων πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους καὶ ἑτεροχρίστους ἀδελφούς μας,*

κατὰ τὴ διάρκεια διαλόγου μετ' αὐτῶν, μεταξὺ τῆς πίστεως, τῆς Ἐπιστήμης καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ. Ἡ ἵδρυση αὐτῆς, ἄλλωστε, εἰς τὸ ἐξαιρέτου κάλλους φυσικὸν τοῦτο περιβάλλον, τὸ ὁποῖον διέθεσεν ἡ παρακειμένην ἱστορικὴν Ἱερὰν Πατριαρχικὴν καὶ Σταυροπηγιακὴν Μονὴς Παναγίας Ὁδηγητρίας Γωνιάς, εἶναι συνυφασμένη μετ' τὸ πνεῦμα τούτου τοῦ διαλόγου καὶ τῆς καταλλαγῆς, καθὼς ἡ ἀνέγερση τῶν πρώτων ἐγκαταστάσεων τῆς Ἀκαδημίας ἐπραγματοποιήθη μετ' τὴν οἰκονομικὴ βοήθεια τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας, ὡς σημεῖον μετανοίας καὶ συμφιλίωσης εἰς τόπον ἐντόνως συνδεδεμένον μετ' τὴ Μάχην τῆς Κρήτης τὸ 1945, μίαν ἡρωικὴν μάχην διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρεπείαν, μετ' βαρείας καὶ αἱματηρὰς θυσίας γιὰ τὸν εὐσεβῆ Ὁρθόδοξον Κρητικὸν λαόν».

Σύμφωνα μετ' τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη, «ἡ λειτουργία τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὴν Μεγαλόνησον Κρήτην, ὅπως τὴν ὁραματίστηκε ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης κυρὸς Εἰρηναῖος Γαλανάκης μετ' τὸν στενὸν συνεργάτην του, ἐντιμολογιώτατον καὶ φίλτατον Ἀλέξανδρον Παπαδερὸν, ἀποτελεῖ μίαν ἀκόμα ἀπόδειξιν γιὰ τὸ πὼς ἡ πολιτεία τῶν Χριστιανῶν, ἡ κοινωνία τῶν πιστῶν, μετ' τὸν σπόρον τῆς πίστεως καὶ τῆ χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μεταμορφώνει τοὺς θεσμούς, τὴ ζωὴν, τοὺς ἀνθρώπους ἐνὸς τόπου, ἐνὸς κράτους καὶ ὅλου τοῦ κόσμου». Κι αὐτὸ διότι «ἡ Ἐκκλησία δίδει τὴν μήτραν ἢ ὁποῖα ἀναγεννᾷ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κόσμον, μέσα ἀπὸ τὴν εἰρηνικὴν καὶ μυστηριακὴν ζωὴν της, τὴν ἀδιάλειπτον λατρείαν καὶ τὰ παραδείγματα τῶν ἁγίων της. Διάφορος θὰ ἦτο ἡ κατάστασις εἰς τὸν κόσμον μας, ἐὰν τὰ ἔθνη ἐνεπτέροντο ἀπὸ τὰ χριστιανικὰ ἰδεώδη τῆς ἀνοχῆς πρὸς ἐταίρους, τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς ἀλληλοκατανοήσεως καὶ τῆς συνεργασίας, τῆς ἀγάπης πρὸς κάθε ἄνθρωπον, ἀνεξαρτήτου φύλου, γένους καὶ γλώσσης καὶ θρησκείας. Διάφορος θὰ ἦτο ἡ κατάστασις ἐὰν ὁ κόσμος εὐθυγράμμιζε τὴν ζωὴν του πρὸς τὸ μοναδικὸν κανόνα ἀληθινῆς ζωῆς, τὸ Εὐαγγέλιον. Τότε ἀσφαλῶς θὰ ἦτο δυνατὸ νὰ κατευθύνει πρὸς μερικὰς λύσεις τὰ μεγάλα δυσεπίλυτα προβλήματα τοῦ πλανήτου μας, τὰ ὁποῖα πολλάκις ἔχουν συζητηθεῖ καὶ εἰς τοὺς χώρους τῆς Ἀκαδημίας ταύτης, ὅπως τὸ φλέγον πρόβλημα τοῦ περιβάλλοντος, γιὰ τὸ ὁποῖο ἀσφαλῶς ἅπαντες ἡμεῖς οἱ Προκαθήμενοι τῶν Ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἰδιαίτεράν ἐπιδεικνύομεν εὐαισθησίαν».

Τέλος, ὁ ἴδιος τονίζει πὼς «ἡ Ἐκκλησία δίδει ζωὴν εἰς τὸν κόσμον, προσανατολισμὸν εἰς τὸν Πολιτισμὸν καὶ εἰς τὴν Ἱστορίαν, ἐπιδρᾷ στοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἐναγκαλίζεται, τοὺς ἐνώνει, τοὺς χριστοποιεῖ καὶ τοὺς θεώνει. Μετ' τὰς γενικὰς αὐτὰς σκέψεις συγκαίρωμεν ἐκάστῳ τιμωμένῳ ἀδελφῷ ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ προσωπικῶς, ὡς ἀνθρώπου καὶ πνευματικοῦ ἡγέτη συμβαλόντι εἰς τὸν διάλογον καὶ εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς ἐνόητος τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ εὐχαριστοῦμεν τῷ ἐντίμῳ

Διοικητικῶ Συμβουλίῳ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, διότι ἐξαρχῆς ἐναγκαλίσθη μὲ θέρμη καὶ ἀγάπη τὸ γεγονὸς τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου καὶ κατενόησεν τὴ σημασία αὐτῆς διὰ τὴν ἐνότητα τῶν Ὁρθοδόξων καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς φωνῆς τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον. Σημειοῦμεν δὲ ἰδιαίτερος, ὅτι διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἀλλὰ καὶ τῆς συνολικῆς πολυτίμου συμβολῆς εἰς τὴν διοργάνωσιν τῆς Συνόδου ἡμῶν, ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ μέριμνα αὐτῆς δὲν περιορίζεται εἰς τὴν προσφορὰν ἀκαδημαϊκῶν γνώσεων, ἀλλὰ συμβάλλει ἐμπράκτως στὸ κέντρον τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ εἰς τὴν ἐνότητα τῶν Ὁρθοδόξων, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καὶ τὸ πολυτιμότερον ἀγαθὸν αὐτῆς»²⁶.

Κλείνοντας τὴν ἐνότητα αὐτὴ νὰ σημειώσουμε τὴν ἐπιθυμία -μᾶλλον τὴν Παρακαταθήκη²⁷ ποὺ ἄφησε ὁ ἴδιος ὁ Παναγιώτατος γιὰ τὴ μελέτη τῶν κειμένων τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας²⁸.

²⁶ Ἡμερολόγιο Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Περιοδικὸ Διάλογοι Καταλλαγῆς, Ἑκτακτὸ Τεύχος, Ἰούνιος 2016, σ. 15.

²⁷ Στὸ Πατριαρχικὸ Μήνυμα γιὰ τὴν ἐπέτειο τῶν πέντε ἐτῶν ἀπὸ τὴ διεξαγωγή τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης ὑπενθυμίζει τὰ ἑξῆς: «Ὡς ἀναφέρομεν εἰς τὴν ὁμιλίαν ἡμῶν κατὰ τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀγίου Παύλου Χανίων, τὴν 26^{ην} Ἰουνίου 2016, τελευταίαν ἡμέραν τῆς Συνόδου, “αἱ συνοδικαὶ ἀποφάσεις πρέπει νὰ ἐνταχθοῦν εἰς τὴν ζωὴν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, νὰ κοινοποιηθοῦν εἰς τὰς Ἑνορίας, τὰς Ἱερὰς Ἀρχιεπισκοπὰς καὶ Μητροπόλεις, εἰς τὰς Ἱερὰς Μονὰς, νὰ συζητηθοῦν εἰς τὰς Θεολογικὰς Σχολὰς, νὰ εἰσαχθοῦν εἰς τὴν κατῆχσιν καὶ παιδείαν τῆς νεότητος, νὰ καρποφορήσουν εἰς τὴν ποιμαντικὴν διακονίαν καὶ εἰς τὰς ἐν τῷ κόσμῳ δράσεις τῆς Ἐκκλησίας”. Ἐπίσης, ἐπαναλαμβάνει καὶ στὸ εὐχαριστήριον Μήνυμά του: «Εἰς ἀπάντησιν, ευχαριστοῦμεν ὑμῖν ἐπὶ τῇ ἐνημερώσει καὶ τοῖς ὑποβληθεῖσιν, συγχάρομεν ὑμῖν, τοῖς μέλεσι τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῖς λοιποῖς αὐτόθι ὑμετέροις συνεργοῖς ἐν Κυρίῳ, διὰ τὴν διοργάνωσιν τῆς διημερίδος ταύτης καί, προτρέποντες ὑμᾶς ὅπως μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου συνεχίσητε τὴν ἀγαθὴν προβολὴν τῆς σπουδαίας ταύτης Συνόδου τῶν κάτω χρόνων, ἐπικαλούμεθα ἐφ’ ὑμᾶς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρον Αὐτοῦ ἔλεος».

²⁸ Στὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης πραγματοποιήθηκαν οἱ ἑξῆς συνεδριακὲς δραστηριότητες γιὰ τὴν Πανορθόδοξο Σύνοδο: 16 Μαΐου 2017 ἐκδήλωση, μὲ θέμα: «Θεολογικὴ προσέγγιση τῶν κειμένων τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας», Διάλογοι Καταλλαγῆς 9(2017)12. 10 Ἰουνίου 2020 Διαδικτυακὴ Ἡμερίδα μὲ θέμα: «Μελετῶντας τὰ κείμενα τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου: Προβληματισμοὶ γιὰ τὴν κοινωνικὴ κρίση καὶ τὴν πανδημία τοῦ Covid-19», μὲ ἀφορμὴ τὴ συμπλήρωση τεσσάρων ἐτῶν ἀπὸ τὴ διεξαγωγή τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου καὶ μὲ ἔμφαση στὴ συμβολὴ τῆς διδασκαλίας τῆς στὴν ἀντιμετώπιση τῆς πανδημίας τοῦ Κορωνοϊοῦ, Διάλογοι Καταλλαγῆς, 21(2020)9 καὶ 25-25 Ἰουνίου 2021 Διαδικτυακὸ Ἐπιστημονικὸ Διήμερο, μὲ θέμα: «Ἀκούοντας τὸν λόγον τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας σήμερον», ἀφιερωμένο στὴ συμπλήρωση πέντε ἐτῶν ἀπὸ τὴ διεξαγωγή τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Διάλογοι Καταλλαγῆς 23(2021)13-15.

Τρίτη Σύναξη τῶν Ἑταίρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης.

Ὁ θεσμός τῶν Ἑταίρων, ὅπως ὀρίζεται ἀπὸ τὸν Κανονισμό Λειτουργίας τῆς Ἀκαδημίας καὶ σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 12, εἶναι «*ὄργανο ἀνωτάτης πνευματικῆς κηδεμονίας τοῦ Ἰδρύματος*» καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ διακεκριμένες προσωπικότητες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Γραμμάτων.

Ἡ Τρίτη Σύναξη²⁹ τῶν Ἑταίρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης πραγματοποιήθηκε μὲ τὴν παρουσία τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου της. Σύμφωνα μὲ τὸ Καταστατικό τῆς Ἀκαδημίας, τῆς Σύναξης προήδρευσε ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος Α΄, ἐνῶ ὁ Μητροπολίτης Κισάμου καὶ Σελίνου κ. Ἀμφιλόχιος, Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀναφέρθηκε στὰ πενήντα χρόνια ζωῆς καὶ δράσης τῆς Ἀκαδημίας, ἐνὸς τόπου διαλόγου, ὅπου συζητοῦνται θέματα ποὺ ἀφοροῦν τὰ προβλήματα τῆς Κοινωνίας.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης τόνισε τὴ σημασία τῆς Ἀκαδημίας γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὁλόκληρο τὸν κόσμο, ἐπισημαίνοντας τὴν ἀνάγκη ὑπαρξῆς παρόμοιων Ἀκαδημιῶν, ποὺ προωθοῦν μέσα ἀπὸ τὸν διάλογο τὸ μήνυμα τῆς Ὁρθοδοξίας στὸν σύγχρονο κόσμο. Κατὰ τὴ σύντομη παρέμβασή του τονίζει ὅτι: «*Τὸ ἔργον τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης μέχρι σήμερον, ἐπὶ πεντηκονταετίαν ὄλην, ὑπῆρξεν ἐντυπωσιακόν. Σήμερον θὰ συζητήσωμεν, μεταξύ ἄλλων, καὶ διὰ τὸ μέλλον τῆς Ἀκαδημίας. Προσωπικῶς θεωροῦμεν ὅτι ἐγγύησιν διὰ τὴν μελλοντικὴν πορείαν τῆς Ἀκαδημίας ἀποτελεῖ ἡ πιστότης εἰς τὰς ἰδρυτικὰς ἀρχάς, αἱ ὁποῖαι ἐμπεριέχονται εἰς τὸ Διάταγμα Συστάσεως τοῦ Ἰδρύματος. Αὐτὸ ἐνδείκνυται διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ταυτότητος τῆς Ἀκαδημίας, καὶ ὡς ἀναγνώρισις τῆς λαμπρᾶς πορείας αὐτῆς μέχρι σήμερον. Ἡ Ἀκαδημία ὑπολογίσθη ὑπὸ τοῦ πανδῶρου Θεοῦ νὰ στεγάζῃ εἰς τοὺς χώρους της τὰς ἐργασίας τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου. Ὅποιον ἱστορικὸν προνόμιον, ὁποῖα θεία εὐδοκία!*».

Στὴ συζήτηση ποὺ ἀκολούθησε ἔγιναν ἐνδιαφέρουσες προτάσεις τόσο σὲ θέματα νεολαίας, ὅσο καὶ Νέων Τεχνολογιῶν καὶ τοῦ διαλόγου μεταξὺ Ἐπιστήμης καὶ Θρησκείας. Ἡ Σύναξη ἔκανε, ὁμόφωνα, ἀποδεκτὴ τὴν πρόταση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Περγάμου Γέροντα Ἰωάννη γιὰ τὴ δημιουργία Κέντρου Βιοηθικῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν Ἀκαδημία, τὸ ὁποῖο θὰ μελετᾷ θέματα, ποὺ ἀφοροῦν τὴν ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς, ἐνῶ ὁ Καθηγητὴς Γεώργιος Μπαμπινιώτης πρότεινε μία νέα συνεργασία μὲ

²⁹ Νὰ ὑπενθυμίσουμε ὅτι ἡ πρώτη Σύναξη πραγματοποιήθηκε στὶς 10 Μαΐου 1986 [βλπ. *Διάλογοι Καταλλαγῆς*, 2(1986)10] καὶ ἡ δευτέρα στὶς 10 Νοεμβρίου 1988 [βλπ. *Διάλογοι Καταλλαγῆς*, 12(1988)98], μὲ τὴ συμπλήρωση τῆς πρώτης 20ετοῦς λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος.

τὸ Ἴδρυμα σὲ ἐπίπεδο σχολείων –συμπεριλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ τῆς Ἰμβρου– μὲ τὴ Φιλεκπαιδευτικὴ Ἑταιρεία / Ἀρσάκεια-Τοσίτσεια Σχολεῖα.

Μὲ τὴν ὁλοκλήρωση τῶν ἐργασιῶν τῆς Σύναξης, ὑπεγράφη Μνημόνιο διμεροῦς συνεργασίας μεταξὺ τοῦ Ἰδρύματος Τεχνολογίας καὶ Ἑρευνας (Ι.Τ.Ε.) καὶ τοῦ Μουσείου Φυσικῆς Ἱστορίας (Μ.Φ.Ι.Κ.) τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης καὶ ἐδόθη στοὺς ἑταίρους ὁ ἐπετειακὸς ἐπιστημονικὸς Τόμος, ὁ ὁποῖος ἐκδόθηκε ἀπὸ τὸ Ἴδρυμα μὲ ἀφορμὴ τὰ πενήντα χρόνια λειτουργίας της, μὲ τὴν εὐγενικὴ χορηγία τῆς Ἱερᾶς Μεγίστης Μονῆς Βατοπαιδίου, στὸν ὁποῖο, σαράντα συγγραφεῖς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικόν, ἀναλύουν τὴ σημασία τοῦ διαλόγου μέσα ἀπὸ διαφορετικὲς ὀπτικὲς³⁰.

³⁰ Βλπ. *Διάλογοι Καταλλαγῆς*, 14(2018)15. Ὁλοκληρώνοντας τὶς ἐργασίες τῆς Τρίτης Σύναξης τῶν ἑταίρων ἀποφασίστηκαν ὁμόφωνα τὰ ἑξῆς: «Τὰ μέλη τῆς Συνάξεως θεωροῦν ὅτι, ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης, ἡ ὁποία τελεῖ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν καθοδήγησιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς πεντηκονταετοῦς λειτουργίας της, ὑπῆρξε τόπος συναντήσεως, διαλόγου, διακονίας, καταλλαγῆς καὶ προήγαγεν εὐρέως καὶ ἀποτελεσματικῶς, ὅσον οὐδὲν ἄλλον συναφὲς Ἴδρυμα εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὸν διάλογον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μὲ τὴν κοινωνίαν καὶ τὸν κόσμον. Ὡς ἀπολογισμὸς, ἐπίσης, ὑπὸ τοῦ παντεπόπου Θεοῦ, ὅπως φιλοξενήσῃ τὴν Ἀγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, συμβάλλοντας τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπιτυχίαν καὶ εἰς τὴν εὐρυθμον διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Τὰ μέλη τῆς Συνάξεως θεωροῦν ὅτι, ἐπιβάλλεται, ἡ διὰ παντὸς δυνατοῦ τρόπου στήριξις καὶ προαγωγή τῆς ΟΑΚ πρὸς ἀπρόσκοπτον συνέχισιν τοῦ ἔργου καὶ ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν αὐτῆς. Ἔργον ἱερὸν καὶ μαρτυρία τῆς Ὁρθοδοξίας γιὰ τὴν προώθησιν τῆς εἰρήνης, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς καταλλαγῆς, ἐν τῷ συγχρόνῳ κόσμῳ, ἀλλὰ πρωτίτως στηρίζοντας τὴ νεότητά τῆς Κρήτης, τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Εὐρώπης μέσα ἀπὸ τὰ ἐκπαιδευτικὰ Προγράμματα τῆς Ἀκαδημίας. Ἐγινε ἀποδεκτὴ ἡ πρότασις διὰ μίαν νέαν συνεργασίαν τῆς ΟΑΚ σὲ ἐπίπεδο Σχολείων –συμπεριλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ τῆς Ἰμβρου– μὲ τὴ Φιλεκπαιδευτικὴ Ἑταιρεία/ Ἀρσάκεια-Τοσίτσεια Σχολεῖα.

Προτείνεται δέ, ὅπως συνεχισθῇ ἡ ἐνημέρωσις, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἐπὶ τῶν κειμένων καὶ ἀποφάσεων τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου. Δέον ὅπως ἐντοπισθῶσιν, διὰ καταλλήλων συνεδριακῶν ἐκδηλώσεων, αἱ ἐπικείμεναι ἐπιπτώσεις τῆς τετάρτης βιομηχανικῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῆς ψηφιακῆς ἐποχῆς, ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῶν λοιπῶν Ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καθὼς καὶ τῶν διαφορῶν Διεθνῶν καὶ Διαχριστιανικῶν Ὁργανισμῶν, ὡς καὶ Ἀκαδημιῶν.

Ἐπίσης, κατὰ τὴ σύγκλησιν, ἐπεσημάνθη ἡ ἀνάγκη συστάσεως εἰδικοῦ Προγράμματος μὲ ἀντικείμενον τὴν ἐκβάθυνσιν σὲ θέματα βιοηθικῆς, ὥστε νὰ ὑπάρξῃ ἕνας συντονισμένος διάλογος ἀνάμεσα στὴν Ἐπιστήμην καὶ Θεολογίαν, ἀλλὰ καὶ νὰ διερευνηθοῦν τὰ προβλήματα ποὺ ἀφοροῦν τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς.

Τέλος δέ, παροτρύνομεν καὶ στηρίζομεν κάθε πρωτοπόρον καὶ θαρραλέαν πρωτοβουλίαν, ἡ ὁποία θὰ συμβάλῃ εἰς τὸν σεβασμὸν τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς τοπικῆς κοινωνίας πρὸς προαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, τῆς διακονίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ἀξιῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, πρὸς δόξαν Θεοῦ. [...]» (Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὰ Πρακτικὰ τῆς Σύναξης).

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας, μὲ τὴν ὑψηλὴ παρουσίᾳ τοῦ Πρώτου τῆς Ὁρθοδοξίας, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου Α΄ καὶ τοῦ Πρώτου Πολίτη τῆς Α.Ε. τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Προκοπίου Παυλοπούλου, πραγματοποιήθηκε ἡ πανηγυρικὴ ἐπετειακὴ τελετὴ τῶν πενήντα ἐτῶν λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος. Πρὶν ἀπὸ τὴν ἑναρξὴ τῆς τελετῆς πραγματοποιήθηκε ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ, ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῶν ἐγκαινίων τῆς Ἀκαδημίας, προεξάρχοντος τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τὴν παρουσίᾳ ὅλων τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, ἐκπροσώπων τῶν ἐκκλησιαστικῶν, πολιτειακῶν, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν Ἀρχῶν.

Κατὰ τὴν ἑναρξὴ τῆς ἐκδήλωσης ὁ ὑπογράφων, ὡς Γενικὸς Διευθυντής, ἐπεσήμανε ὅτι «ὁ ἄνθρωπος κάθε ἐποχῆς, καὶ ὅλως ἰδιαίτερος τῆς ἰδικῆς μας, διψᾷ, ἀλλὰ πίνει ἀπὸ τὸ πικρὸν ὕδωρ. Καὶ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἔχει πολλὰ ὀνόματα: πόλεμος, φτώχεια, πείνα, ἀδικία, τρομοκρατία, ἐθνικισμός, δημαγωγία κ.ἄ. Ζοῦμε βασανιστικὰ τὴν αἰωνόβια ἀμαρτία: τὸ νὰ φθίνει ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ καὶ νὰ κοστολογοῦνται ἀπίστευτα φθηνὰ οἱ ζωῆς εἰκόνες τοῦ Θεοῦ στὶς παγκόσμιες οἰκονομίες καὶ πολιτικὲς ἀγορές. Ἐνδυναμούμενη, ὅμως, ἀπὸ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ στηριζόμενη πανορθοδόξως, ἡ Ἀκαδημία, ἐπὶ πενήντα συναπτὰ ἔτη, διακονεῖ τῇ χριστιανικῇ οἰκουμένῃ καὶ συμβάλλει κατὰ δύναμη σὲ μία ἀδιάλειπτη καὶ ἄοκνη προσπάθεια νὰ μετατρέψει τὸ πικρὸν ὕδωρ σὲ ὕδωρ ζωῆς, σὲ ζωντανὸ ὕδωρ, γιὰ νὰ ζήσει ὁ κόσμος!»³¹.

Οἱ Χαιρετισμοὶ ποὺ ἀκολούθησαν ἐπικεντρώθηκαν στὸν ρόλο ποὺ διαδραματίζει ἡ Ὁρθοδοξία καὶ ἡ Ἀκαδημία στὶς ἡμέρες μας, ἀλλὰ καὶ στὶς νέες προκλήσεις ποὺ ἐκείνη καλεῖται νὰ ἀντιμετωπίσει, ἔχοντας ὡς κληρονομία τὴν πνευματικότητα καὶ τὶς πανανθρώπινες καὶ διαχρονικὲς ἀξίες ποὺ ἐκείνη πρεσβεύει. Ἀξίες, ποὺ ἔχουν τὴ δύναμη νὰ ὁδηγήσουν στὴν ἀναθεώρηση ἀναχρονιστικῶν πρακτικῶν καὶ στὴ βίωση μίας νέας ἐκκλησιαστικῆς καὶ κοινωνικῆς πραγματικότητας.

Ὁ Παναγιώτατος στὴν ὁμιλία του προχώρησε σὲ κάλεσμα ἐνότητας, ἐπισημαίνοντας πὼς αὐτὸς ἀκριβῶς εἶναι ὁ ρόλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὸν ὁποῖο καλεῖται νὰ διαδραματίσει μέσα στὸ πλαίσιο συγκεκριμένων προκλήσεων ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ Ἐκκλησία. Ὅπως ὁ ἴδιος τόνισε, τὴν προηγούμενη χιλιετία, αὐτὸ ποὺ ἀπασχόλησε τὴν Ἐκκλησίαν ἦταν οἱ αἵρέσεις, ἐνῶ τὴ χιλιετία ποὺ διανύουμε τὴν ἀπασχολοῦν τὰ «δικαιοδοσιακὰ καθεστῶτα» καὶ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο θὰ πρέπει νὰ προωθεῖ τὴν εὐταξία, καθὼς, ἐὰν ἀποποιηθεῖ τὶς εὐθύνες του, οἱ τοπικὲς Ἐκκλησίες θὰ πορεύονται ὡς «πρόβατα μὲ τὴν ὑπεροψία τῆς ἐξουσίας». Ὅπως ἀνέφερε χα-

³¹ 2.500 Συνέδρια, Περιοδικὸ Διάλογοι Καταλλαγῆς, Ἐπετειακὸ Τεῦχος, 15(2018)9-10.

ρακτηριστικά ὁ Παναγιώτατος: «Ἡ Ὁρθοδοξία δὲν πρέπει νὰ γίνῃ “σκορποχώρι”, ἀλλὰ ἔκφραση τῆς ἐνότητος τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ». Σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης, σημείωσε ἐπισταμένως, ὅτι τὸ «καθ’ ἑαυτὸ τὸ πεντηκονταετὲς πολύτιμον καὶ πολυσχιδὲς ἔργον τῆς Ὁρθόδοξου Ἀκαδημίας Κρήτης ἀποτελεῖ ἀδιάψευστον μάρτυρα τῆς ἀνυπολόγιστου πνευματικῆς, ἐκκλησιαστικῆς, κοινωνικῆς, θεολογικῆς, ἐπιστημονικῆς καὶ ἀνθρωπιστικῆς προσφορᾶς τούτου τοῦ εὐαγοῦς Ἰδρύματος εἰς τε τὸν κόσμον καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ταῦτα πάντα εἰργάσατο ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου, διὰ μέσου πολλῶν ἀξίων προσώπων καὶ διὰ σημείων καὶ γεγονότων, ἅτινα καταγράφονται εἰς τὰς χρυσὰς σελίδας τῆς πεντηκονταετηρίδος αὐτῆς. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ σημερινή ἐκδήλωσις ἐπὶ τῇ εὐλογητῇ ἐπετείῳ ταύτῃ δὲν ἀποτελεῖ μόνον τὸ τέλος μίας λαμπρᾶς καὶ ἀγλαοκάρπου περιόδου ἀλλὰ, ἐν ταυτῷ καὶ κυρίως, τὴν ἀρχὴν μίας νέας τοιαύτης, πλήρους ὁραματισμῶν καὶ κατὰ Θεὸν σχεδιῶν διὰ τὸ μέλλον [...]»³².

Συμπερασματικά.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης -ὅπως ἔχει ἀναφέρει πολλαπλῶς καὶ ποικιλοτρόπως ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος Α΄ ἀποτελεῖ τὸ «καμάρι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου»³³- λειτουργεῖ ὡς πνευματικὸ κέντρο πανορθόδοξης ἀνανέωσης, οἰκουμενικῆς κατανόησης, κοινωνικῆς συνοχῆς καὶ πολιτιστικῆς ἀνάπτυξης ὁλόκληρης τῆς Μεγαλονήσου. Ἡ πορεία του συνδέεται ἄμεσα μὲ τὴν πορεία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἶναι συνεχῆς, γεμάτη ἐκπλήξεις, *in statu viae*³⁴, καὶ ἄρα μέσα στὴν ἱστορία ἔχουμε μόνο πρόγευση τῆς ἐσχατολογικῆς τελείωσης. Ἡ συνειδητοποίηση αὐτῆ σημαίνει ὅτι ὅπως ἡ Θεολογία, ἔτσι καὶ ἡ Ἀκαδημία, ὀφείλει νὰ προβαίνει σὲ αὐτοέλεγχον καὶ αὐτοκριτική, γιὰ νὰ ξαναγίνει ἡ κριτικὴ της συνειδηση, ἡ προφητικὴ της μαρτυρία, ζωντανὴ συνδιαλλαγή της μὲ τὸν περιβάλλοντα κόσμον.

Αὐτὴ τὴν ἀλήθεια ἐβίωσε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ καὶ σταθερὰ μέχρι σήμερα ἡ Ὁρθοδοξία, ἡ ὁποία στάθηκε μὲ σεβασμό, στοργὴ καὶ ἐμπιστοσύνη

³² Βλπ. ὁλόκληρη τὴν ὁμιλία στὸ Περιοδικὸ *Διάλογοι Καταλλαγῆς*, Ἐπετειακὸ Τεῦχος, 15(2018)25-31.

³³ «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης εἶναι, ὅπως καὶ ἄλλοτε ἔχομεν τονίσει, τὸ καμάρι μας! Εἶναι ἡ πνευματικὴ βιτρίνα τῆς Κρήτης εἰς τὸν κόσμον τοῦ πνεύματος, ὃχι μόνον τὸν καθαρῶς ἐκκλησιαστικόν, ἀλλὰ καὶ τὸν εὐρύτερον. Τὸ Κολυμβάρι ἢ Κίσαμος, τὰ Χανιά, ἔχουν γίνῃ περιάκουστα μέχρι τὰς ἐσχατίας τῆς ὑδρογείου, ἐξ αἰτίας κυρίως τῆς Ὁρθόδοξου Ἀκαδημίας Κρήτης [...]». Βλπ. Ἀπόσπασμα ὁμιλίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου Α΄, 7 Ὀκτωβρίου 2009.

³⁴ Βλπ. Ἀθανασίου Παπαθανασίου (1998). *Ἀνεσιότητα καὶ Παραπεμπτικότητα. Κριτικὲς Προσεγγίσεις στὰ Θεολογικὰ Δρώμενα*, ἐκδ. Ἀρμός, Ἀθήνα. Πρβλ. Περιοδικὸ *Σύναξη*, 68(1998).

μπροστά σὲ αὐτὴ τὴν ἀνθρώπινη «σάρκα», ποὺ λέγεται γλῶσσα, ἦθος, πολιτισμός, ταυτότητα τῶν λαῶν. Ὅσο ὑφίσταται ὁ κόσμος ἡ Ἀκαδημία θὰ πορεύεται κι αὐτὴ πρὸς τὰ ἔσχατα³⁵. Ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὸ ποὺ κάνει τὴν πορεία τῆς οὐσιαστικῆ καὶ ἀσφαλῆ; Ὁ διάλογος! Ἡ ἀναγκαιότητα καὶ τὸ καθήκον τοῦ διαλόγου, τὸ διαλογικὸ ἦθος τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀπορρέει ὄχι τόσο ἀπὸ τὴ θεολογικὴ τῆς αὐτοσυνειδησία, ὅσο ἀπὸ τὴν αὐτοσυνειδησία ἢ ὁποία γνωρίζει, πὼς ἡ πίστη μας στὸν Τριαδικὸ Θεό, εἶναι ἡ πίστη ὄχι σὲ μία μονάδα κλεισμένη στὸν ἑαυτὸ τῆς, ἀλλὰ σὲ μία κοινωνία αἰώνιας ἀγάπης, ἐλευθερίας καὶ ἀλληλοπεριχώρησης³⁶.

Ἡ Ἐκκλησία πάντοτε ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, στήριξε τὸ διαλογικὸ ἔργο τῆς σωτηρίας τοῦ Χριστοῦ ἐντὸς τῆς Ἱστορίας. Ὁφείλει ἡ Ἐκκλησία νὰ διαλέγεται μὲ τὸν κόσμον ὁλόκληρο. Καὶ τοῦτο, διότι ὁ διάλογος ἀποτελεῖ τὴν πιὸ χαρακτηριστικὴ ἔκφραση τοῦ ἀγαπητικοῦ ἥθους, τὴν ἴδια τὴ μαρτυρία τοῦ πνεύματος τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ καταλλαγῆς, ἐνῶ ἀπαραίτητη προϋπόθεσή του εἶναι ἡ μετάνοια, καθὼς βοηθᾷ στὴ γνωριμία καὶ στὴ συνάντηση μὲ τὸν «ἄλλο», στὴν ὑπέρβαση τῆς ἄγνοιας, τῆς καχυποψίας καὶ τῆς μνησικακίας, στὴν ἄρση τῶν παρεξηγήσεων, στὴν ἀπὸ κοινοῦ συζήτηση τῶν νέων προκλήσεων. Ὁ «ἄλλος» νοεῖται ὡς ὅλον, ὡς συμπαρὼν τῆς εὐχαριστιακῆς σύναξης καὶ μέτοχος τοῦ κοινοῦ ποτηρίου ἢ ἀκόμη καὶ ὡς προσδοκώμενος μέτοχος.

Οἱ παραπάνω, θεμελιώδους σημασίας, θεολογικὲς προϋποθέσεις, δὲν ἀποτελοῦν ἀπλῶς θεωρητικὲς διατυπώσεις ἢ λεκτικὲς ἀκροβασίες, ἀλλὰ ἔχουν καίριες συνέπειες γιὰ τὴν ἀποστολή, τὴ μαρτυρία καὶ τὴν ἱστορικὴ πορεία τῆς Ἐκκλησίας στὸ μεταβαλλόμενο κόσμο μας, ὅπως σημειώνει πάντοτε ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης³⁷. Καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ τῆς ἴδιας τῆς Ἀκαδημίας.

Γίνεται νομίζουμε κατανοητὸ ἀπὸ τὰ παραπάνω, πὼς ὁ σοβαρὸς θεολογικὸς διάλογος μὲ τὸν σύγχρονο κόσμο, ἢ σάρκωση τοῦ Εὐαγγελίου στὶς

³⁵ Τὴν ἐσχατολογικὴ αὐτὴ διάσταση βρίσκουμε σὲ ὅλα τὰ κείμενα τοῦ μακαριστοῦ Κισάμου καὶ Σελίνου κυροῦ Εἰρηναίου Γαλανάκη. Βλπ. Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης, *Μητροπολίτης Εἰρηναῖος Γαλανάκης: Μεταμορφώνοντας τὸν κόσμο. Λόγοι καὶ Διάλογοι*, ἐκδ. Ἀκρίτας, Ἀθήνα 2021.

³⁶ Βλπ. σχετικὰ Γεωργίου Μαντζαρίδη, *Κοινωνιολογία τοῦ Χριστιανισμοῦ*, ἐκδ. Κυριακίδης, Θεσσαλονίκη 1995, σσ. 202-203.

³⁷ Andrea Riccardi, *Ἀθηναγόρας – Clément: Ἐνας Πατριάρχης καὶ ἓνας Καθηγητὴς μετὰ τὸν ἐθνικισμὸν καὶ τῆς παγκοσμιοποίησης*, ἐκδ. Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήνα 2020. Πρβλ. Olivier Clément, *Ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς: Συνομιλῶντας μὲ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχην Βαρθολομαῖο Α΄*, μτφ. Καίτης Χιωτέλλη, ἐκδ. Ἀκρίτας, Ἀθήνα 1997.

σημερινές πολιτισμικές και κοινωνικές συνθήκες, ή αναγγελία του λόγου του Θεού στους ανθρώπους του σήμερα και με τον τρόπο του σήμερα και όχι με τον όριστικά πια ξεπερασμένο τρόπο του παρελθόντος, αποτελεί επιτακτική ανάγκη. Αυτό ακριβώς είναι το διαλογικό και διακονικό ήθος, το έργο και το καθήκον του διαλόγου με τον σύγχρονο κόσμο και εκφράζεται ως εξής από τον Οικουμενικό Πατριάρχη: «*Ἡ Ὁρθοδοξία δὲν φοβεῖται τὸν διάλογον, ἀλλὰ τὸν καλλιιεργεῖ. Διαλεγόμεθα μὲ σύνεσιν καὶ ἀποφασιστικότητα διὰ τὸ καλὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν διάσωσιν τοῦ κόσμου του, διὰ τὴν εἰρήνην τῶν θρησκειῶν καὶ τῶν πολιτισμῶν, διερευνῶμεν τὰς δυνατότητας συνεργασίας διὰ τὸ κοινὸν ἡμῶν παρὸν καὶ τὸ μέλλον, διὰ τὴν οἰκοδόμησιν τῆς κοινωνίας τῆς ἀλληλεγγύης. Ὁ διάλογος ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἄρσιν τῶν προκαταλήψεων καὶ τῆς δυσπιστίας, προωθεῖ τὴν ἀλληλογνωριμία καὶ τὴν ἀλληλοεκτίμησιν καὶ οἰκοδομεῖ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸ διαφορετικόν. Εἶναι οὐτοπικὸν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ ἀλληλεγγύη καὶ ἡ κοινωνικὴ συνοχὴ ἡμποροῦν νὰ ἐπιτευχθοῦν διὰ μέσου τῆς παγκοσμιοποιήσεως, τῆς ἀνόδου τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου καὶ τῆς διαδικτυακῆς ἐπικοινωνίας. Σημαντικὸς παράγων τῆς παγκοσμίου εἰρήνης εἶναι αἱ θρησκεῖαι, αἱ ὁποῖαι ὀφείλουν νὰ λειτουργοῦν ὡς δυνάμεις καταλλαγῆς καὶ συμφιλιώσεως. Ἡ ἀξιοπιστία τῶν θρησκειῶν κρίνεται σήμερον εἰς μέγαν βαθμὸν ἀπὸ τὴν συμβολὴν των εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν εἰρήνην»³⁸.*

Με ἀφορμὴ τὴν πανδημία τοῦ Κορωνοϊοῦ, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βαρθολομαῖος Α΄, ἀφουγκραζόμενος τὴν καρδιά τοῦ προβλήματος μὲ σύνεση, πίστη καὶ ἐλπίδα δίδει τὴν πιὸ βαθιὰ θεολογικὴ καὶ φιλάνθρωπη ἀπάντησι: «*Δὲν κινδυνεύει ἡ πίστις μας, κινδυνεύουν οἱ πιστοί, δὲν κινδυνεύει ὁ Χριστός, κινδυνεύουν οἱ χριστιανοί, δὲν κινδυνεύει ὁ Θεάνθρωπος, κινδυνεύουν οἱ ἄνθρωποι!*». Λόγια ἀρχοντικά, θεολογικά, καθαρὰ, εἰλικρινῆ, πειστικά.

Κι ἐνῶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ προβλήματα αὐξάνονται, ἡ ἀρχοντικὴ σιωπὴ τοῦ Πατριάρχῃ ἔρχεται μέσα ἀπὸ τὴν ἀπλότητά της νὰ «*βάλει τὰ πράγματα στὴ θέση τους*». Μὲ τὴν ἐπιστολή του, πρὸς τοὺς Προκαθημένους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (1ῆς Ἰουνίου 2020), ἔρχεται ὡς ἀπάντησι στὴν ἀμφισβήτηση καὶ ὡς κατανόησι τῆς ψυχρὸς συνθέσεως τοῦ πιστοῦ: «*Ἡ συγκατάβασις τῆς Ἐκκλησίας φθάνει μέχρι Σταυροῦ, ἀρνεῖται, ὅμως, τὴν κατάβασιν ἐξ αὐτοῦ, ἐξ ὑπακοῆς πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας τοῦ κόσμου τούτου, ὅταν ἀμφισβητῆται τὸ Μυστήριον τῶν μυστηρίων τῆς ζωῆς της, ἡ Θεία Εὐχαριστία [...]*». Καὶ ἐνώπιον τῶν διαμορφούμενων συνθηκῶν ζητᾶ, ὡς ὁ καλὸς ποιμὴν, ἡ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία νὰ ἀκούσῃ «*τὸν ἀδελφικὸν Ὑμῶν λογισμὸν*

³⁸ Περιοδικὸ Νέα Εὐθύνη, 15(2013)3.

καὶ τὰς σκέψεις, ὥστε, ἀπὸ κοινοῦ νὰ πορευθῶμεν εἰς τὴν ποιμαντικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀμφισβητήσεων τοῦ καθιερωμένου τρόπου μεταδόσεως τῆς *Θείας Κοινωνίας*».

Ὁ Παναγιώτατος ὁμίλησε, πρὶν καὶ μετὰ τὸν ἐγκλεισμό, λόγῳ τῆς πανδημίας καὶ ἐνήργησε μὲ τὴν ὑψιστὴ ὑπευθυνότητα ποὺ χαρακτηρίζουν ἕναν λογικὸ καὶ πνευματικὸ Πατέρα, χωρὶς περισπασμοὺς καὶ διπλωματικοὺς ἐλιγμούς, ἀλλὰ μὲ ἀγάπη καὶ πειθῶ, ποὺ ξεπερνᾷ κάθε ἔνοχη σιωπὴ, μέσα ἀπὸ τὴ λιτότητα καὶ τὴ σοφία τοῦ λόγου του.

Ὁ Πατριάρχης μας εἶναι ἕνας μοναδικὸς καὶ ἰδιαίτερα εὐλογημένος ἄνθρωπος. Διδάσκει δίχως νὰ παριστάνει τὸν δάσκαλο. Ὁλη τοῦ ἡ ζωὴ ἀποτελεῖ ἕνα μάθημα γιὰ ὅλους ἐμᾶς. Καὶ ὅπως μᾶς ὑπενθυμίζει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος -ὁ λόγος τοῦ ὁποίου πρὸς τὸν Ἅγιο Μελέτιο Ἀντιοχείας στὸ σημεῖο αὐτὸ ταιριάζει ἀπόλυτα: «Οὐ γὰρ διδάσκων μόνον, οὐδὲ φθεγγόμενος, ἀλλὰ καὶ ὁρώμενος ἀπλῶς, ἱκανὸς ἐστὶ ἅπασαν ἀρετῆς διδασκαλίαν εἰς τὴν τῶν ὁρώντων ψυχὴν εἰσαγαγεῖν»³⁹.

Ἀγαπᾷ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης, τὴν ὁποία θεωρεῖ ὡς «*ναυαρχίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μέσα στὴ Μεσόγειο*». Σὲ αὐτὴν καὶ στοὺς Κρητὲς τῆς Μεγαλονήσου ἐμπιστεύθηκε καὶ ἀνέθεσε τὴ διεξαγωγὴ τοῦ σημαντικότερου γεγονότος στὴν ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία καὶ ὄχι μόνο. Τὴν πραγματοποίησιν τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Καὶ ὁ ἴδιος δὲν τὸ λησμονεῖ: «*Καὶ ἂν πάντοτε τὴν ἀγαπούσαμε τὴν Κρήτη, τὰ τελευταῖα χρόνια τὴν ἀγαποῦμε ἀκόμη περισσότερο, διότι, ὅπως γνωρίζετε, τὸ 2016 ἐφιλοξένησε τὴν Ἀγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία συνήλθε στὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία τῆς Κρήτης, στὸ Κολυμπάρι στὰ Χανιά, καὶ εἶναι ἡ Ἀγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος ἕνα μεῖζον ἐκκλησιαστικὸ γεγονός τῶν νεότερων χρόνων. Εὐγνωμονοῦμε τὴν Κρήτη καὶ γι' αὐτό, διότι ἐφιλοξένησε στὸ φιλόξενο ἔδαφός της αὐτὸ τὸ κοσμοϊστορικὸ ἐκκλησιαστικὸ γεγονός*»⁴⁰.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης συνεχίζει καὶ θὰ συνεχίζει καὶ στὸ μέλλον τὴ βασικὴ αὐτὴ ἀποστολὴ της, τὴ διακονία τοῦ λόγου καὶ κατ' ἐπέκταση τοῦ ἀνθρώπου καὶ δὲν θὰ πάψει νὰ δημιουργεῖ εὐκαιρίες καὶ κίνητρα, ὥστε οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀρθρώνουν τὸν δικό τους λόγο, ὅσοι εἶναι ἢ ὑποχρεώνονται νὰ παραμένουν χωρὶς φωνή. Αὐτὸ ἰσχύει καὶ γιὰ ἐκείνους, ἢ φωνὴ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι πάντοτε εὐάρεστη σὲ ὅσους πιστεύουν ὅτι μποροῦν

³⁹ Ὁμιλία ἐγκωμιαστικὴ εἰς τὸν ἐν ἁγίοις πατέρα ἡμῶν Μελέτιον, Ἀρχιεπίσκοπον Ἀντιοχείας, PG, 50:516A.

⁴⁰ Λόγος πρὸς προσκυνητὲς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ κ.κ. Βαρθολομαίου Α' γιὰ τὴν μαρτυρία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σήμερα (Κωνσταντινούπολις, 17 Νοεμβρίου 2019).

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, μετά τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης, ἐντιμολ. κ. Κωνσταντίνου Ζορμπᾶ, Κολυμβάριον 2016

ἀπὸ μόνοι τους νὰ ὀρίζουν, ποιὸς μπορεῖ νὰ ὀμιλεῖ καὶ ποιὸς ὀφείλει νὰ σιωπᾷ. Ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅσους ὑπαγορεύουν μόνοι καὶ αὐθαίρετα τὴν πορεία τῶν λαῶν τους καὶ τοῦ κόσμου.

Τὸ Ἰδρυμα πιστεύει σταθερὰ στὸν διάλογο, τὸν ὁποῖο καὶ ἀσκεῖ μὲ πλήρη σεβασμὸ στὴν ἑτερότητα τῶν προσώπων καὶ τῶν ἀντιλήψεων, ὥστε νὰ ἀναδειχθεῖ σὲ «ἐργαστήριον σωτηρίας καὶ λιμένα πνευματικόν, ὄργανον θεῖον καὶ ἐκφραστὴν τῶν ἱερῶν σου καὶ ἀψευδῶν παρακελευσμάτων. Διαφύλαξον αὐτὴν ἕως τῆς συντελείας ἐν τῇ ἀπλανεῖ τρίβῳ τῶν ἐντολῶν σου, διακονοῦσαν καὶ δεικνύουσαν, ἐν φόβῳ καὶ δέει, τὸ κάλλος τῆς τῶν πρωτοτόκων ἐκκλησίας»⁴¹.

Στὸ σύντομο αὐτὸ κείμενο προσπαθήσαμε νὰ δοῦμε τὴ σχέση τοῦ Ἰδρύματος μὲ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ συγκεκριμένα μὲ τὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖο Α΄ μέσα στὸν χρόνο καὶ τὶς δραστηριότητές του σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα. Ὁ λόγος τοῦ Πατριάρχου, λόγος γεμάτος εὐαρέσκεια καὶ εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεό, λόγος ἀποδοχῆς τῶν ταπεινῶν, τῶν ἐσχάτων, τῶν «*ἀχαρτογράφητων καὶ τῶν ἀταξινόμητων*»⁴². Ἐξετάσαμε τὴ δύναμη τοῦ διαλόγου τῆς Ἐκκλησίας, μίας ἀέναης πολιτικῆς θεολογίας πού συνδέεται μὲ τὴν οἰκολογικὴ κρίση καὶ τὴν οἰκονομικὴ κρίση τοῦ νεωτερικοῦ φιλελευθερισμοῦ, τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων καὶ τῆς ἐν γένει συμπεριφορᾶς τοῦ ἀνθρώπου στὴν κοινωνία.

Ὅσα εὐλαβῶς καταγράψαμε δὲν ἀποτελοῦν παρὰ ἐνδεικτικὲς πτυχὲς τῆς σχέσης τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μας. Ἡ σκέψη τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου Α΄ ὑπῆρξε τόσο δημιουργικὴ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἢ ὅποια θὰ ἀναλυθεῖ σὲ βάθος τόσο στὸν παρόντα Τόμο, ὅσο καὶ στὰ ἐπόμενα ἔτη πού θὰ ἀκολουθήσουν. Ἡ δική μας σεβάσμια σιωπὴ καὶ ὑπακοή πρὸς τὸ πρόσωπό του εἶναι φωνὴ εὐγνωμοσύνης καὶ διαμαρτυρίας συνάμα, ὅταν χρειάζεται, κάθε φορὰ πού ὑπονομεύονται τὰ δίκαια τοῦ Πατριαρχείου μας. Εἴθε ἡ θεϊκὴ ἀπλοχερίᾶ νὰ τοῦ δίδει δύναμη καὶ ὑγεία γιὰ μία συνεχῆ μαρτυρία διὰ τοῦ μαρτυρίου τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας στὸν ἀπαιτητικὸ κόσμο μας⁴³.

⁴¹ Εὐχὴ ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῶν Ἐγκαίνιων τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, *Διάλογοι Καταλλαγῆς*, Ἐπετειακὸ Τεῦχος, 15(2018)1.

⁴² Διονύσιου Σκλήρη, *Οἱ ἀνύπαρκτοι πού διάλεξε ὁ Θεός*, ἐκδ. Ἀκρίτας, Ἀθήνα 2021, σ. 276.

⁴³ Βλπ. γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ Κωνσταντίνου Β. Ζορμπᾶ, Ἡ μαρτυρία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως στὸν σύγχρονο κόσμο, στὸ *Χαριστήριο Τόμο πρὸς τιμὴν τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ.κ. Τιμοθέου*, Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Κρήτης, Ἡράκλειο 2001, σσ. 193-206.